

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 28 maja 2021 r.

Znak: WK-610/42/4/20/21

Pan
Andrzej Kotala
Prezydent Miasta
Chorzów

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 17 listopada 2020 r. do 5 lutego 2021 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Chorzów** za okres od 1 stycznia 2016 r. do 5 lutego 2021 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Prezydent Miasta Chorzów oraz Skarbnik Miasta Chorzów w dniu 30 marca 2021 r. odmówili podpisania protokołu i złożyli pisemne wyjaśnienia, co do przyczyn tej odmowy.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W zakresie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonego w 2019 r. w trybie przetargu nieograniczonego na usługi pn.: „Promocja Miasta Chorzów poprzez sport podczas rozgrywek w co najmniej 3. Lidze piłki nożnej mężczyzn organizowanej przez Polski Związek Piłki Nożnej lub właściwy Wojewódzki Związek Piłki Nożnej”, stwierdzono opisanie przedmiotu zamówienia w sposób, który w dacie upływu terminu składania ofert nie pozwalał na zidentyfikowanie kręgu podmiotów zdolnych do wykonania tego zamówienia oraz uniemożliwił złożenie porównywalnych ofert.*

Powyższym Zamawiający dopuścił się naruszenia:

- *przepisów art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018, poz. 1986 z późn. zm.) oraz art. 66 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r., poz. 1025 z późn. zm.) w związku z art. 14 ustawy Prawo zamówień publicznych,*
- *zasady uczciwej konkurencji oraz zasady przejrzystości postępowania, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,*

a wobec braku unieważnienia niniejszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, obarczonego niemożliwą do usunięcia wadą uniemożliwiającą zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego, Zamawiający naruszył także art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo zamówień publicznych w zw. z art. 146 ust. 6 tej ustawy.

Zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia zawartym w specyfikacji istotnych warunków zamówienia: „W ramach wykonania przedmiotu zamówienia wykonawca oświadcza, że jego drużyna bierze udział w rozgrywkach w co najmniej 3 lidze piłki nożnej mężczyzn organizowanej przez Polski Związek Piłki Nożnej lub właściwy Wojewódzki Związek Piłki Nożnej i zobowiązuje się w okresie obowiązywania umowy do [...]”.

Wskazania tutaj wymaga, że uczestnictwo danego Klubu w rozgrywkach w co najmniej 3 lidze piłki nożnej mężczyzn organizowanej przez Polski Związek Piłki Nożnej lub właściwy Wojewódzki Związek Piłki Nożnej uwarunkowane jest:

- ✓ po pierwsze, zakwalifikowaniem się klubu na podstawie wyniku sportowego do rozgrywek na szczeblu co najmniej 3 ligi piłki nożnej mężczyzn oraz*
- ✓ po drugie, uzyskaniem Licencji przyznawanej przez Polski Związek Piłki Nożnej lub właściwy Wojewódzki Związek Piłki Nożnej, zgodnie z właściwymi przepisami licencyjnymi PZPN.*

Przy czym, sezon piłkarski, na który przyznawana jest licencja, obejmuje zawsze okres od 1 lipca danego roku kalendarzowego, do dnia 30 czerwca kolejnego roku kalendarzowego.

Zamawiający w toku kontroli wyjaśnił m.in., że na etapie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia nie wymagał, aby klub brał udział w rozgrywkach co najmniej 3 ligi piłki nożnej. Dlatego też w dokumentach zamówienia nie żądano od wykonawców przedstawienia licencji uprawniającej zespół do uczestniczenia w rozgrywkach co najmniej 3 ligi piłki nożnej. Intencją Zamawiającego było, żeby klub ubiegający się o to zamówienie brał udział w rozgrywkach co najmniej 3 ligi piłki nożnej dopiero na etapie wykonywania przedmiotu zamówienia.

Jak bowiem wyjaśnił Zamawiający, „[...] w postępowaniu przetargowym mógł uczestniczyć tylko wykonawca, który znając termin rozpoczęcia świadczenia usług wynikający z SIWZ wiedział, iż na moment rozpoczęcia usługi będzie spełniał warunek posiadania licencji”.

Stwierdzenia natomiast wymaga, że w dacie upływu terminu składania ofert, tj. 7 czerwca 2019 r. wykonawcom zainteresowanym ubieganiem się o to zamówienie nie był znany moment rozpoczęcia świadczenia usług promocyjnych w tym zamówieniu, gdyż ten został oznaczony przez Zamawiającego jako zdarzenie przyszłe i niepewne, tj. „dzień podpisania umowy”.

Zgodnie bowiem z treścią SIWZ termin realizacji zamówienia został określony: „od podpisania umowy do 20 grudnia 2019 r.”. W postanowieniu § 2 wzoru umowy, stanowiącej załącznik nr 4 do SIWZ wskazano, że „rozpoczęcie wykonywania prac stanowiących przedmiot umowy nastąpi w dniu podpisania umowy, a zakończenie do 20.12.2019 r.”. Natomiast w ogłoszeniu o zamówieniu 2019/S 080-192038 w sekcji II.2.7 okres obowiązywania niniejszego zamówienia został wskazany jako: „koniec: 20/12/2019”.

To, czy umowa o zamówienie publiczne w ogóle zostanie podpisana, jest zdarzeniem niepewnym, gdyż postępowanie o udzielenie zamówienia może podlegać unieważnieniu w przypadku zaistnienia przesłanek ustawowych. Także to, kiedy dokładnie umowa o zamówienie publiczne może zostać podpisana, uzależnione jest od bardzo wielu czynników, np.:

- od czasu niezbędnego na badanie i ocenę ofert, co wiąże się m.in. z liczbą złożonych ofert w postępowaniu oraz liczbą i ciężarem gatunkowym nieścisłości, czy też niezgodności powstałych w ofertach, które każdorazowo wymagają po stronie Zamawiającego wezwania Wykonawców o wyjaśnienia i/lub uzupełnienia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających;
- od tego, czy Wykonawcy skorzystają z przysługującego im uprawnienia do środków ochrony prawnej, tj. wniesienia odwołania do Krajowej Izby Odwoławczej, w praktyce znacząco opóźnia podpisanie umowy;
- od minimalnego okresu zawieszenia dopuszczalności zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, licząc od dnia zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty (tzw. termin standstill). W postępowaniach o tzw. wartości unijnej zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż 10 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli zawiadomienie to zostało przesłane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, albo 15 dni – jeżeli zostało przesłane w inny sposób. Przy czym, w określonych sytuacjach klauzula standstill nie będzie miała zastosowania. Nieuzasadnione jest bowiem oczekiwanie z zawarciem umowy na upływ terminów na wniesienie odwołania lub na wydanie orzeczenia kończącego postępowanie odwoławcze w sytuacji, kiedy nie istnieje ryzyko wniesienia odwołania, np. z powodu złożenia tylko jednej oferty w przetargu nieograniczonym.

Ponadto, to kiedy postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zostanie zwięźczone zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego, w dużej mierze zależy także od samego Zamawiającego, który po upływie terminu standstill ma swobodę w wyznaczeniu terminu zawarcia umowy. Żaden bowiem przepis o zamówieniach publicznych nie narzuca Zamawiającemu terminu, w którym musi zostać zawarta umowa w sprawie zamówienia publicznego, licząc od czynności wyboru najkorzystniejszej oferty.

Natomiast nic nie stało na przeszkodzie, żeby termin rozpoczęcia świadczenia usług promocyjnych w tym zamówieniu został określony przez Zamawiającego jako zdarzenie przyszłe i pewne i był niezależny od daty podpisania umowy, czyli zdarzenia przyszłego i niepewnego.

Mając zatem na uwadze opis przedmiotu niniejszego zamówienia oraz warunki realizacji umowy, w tym w szczególności oznaczenie terminu rozpoczęcia świadczenia usług promocyjnych przez zdarzenie przyszłe i niepewne stwierdzić należy, że potencjalni oferenci w dacie upływu terminu składania ofert nie mieli dostępu do informacji, czy dla świadczenia usług promocyjnych w ramach niniejszego zamówienia:

- wystarczające będzie posiadanie ważnej licencji, uprawniającej klub do uczestnictwa w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn tylko w jednym sezonie, tj. 2019/2020 - taka ewentualność zachodziłaby jedynie wówczas, gdyby do podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego doszło po dniu 30 czerwca 2019 r., czy też
- koniecznym może będzie posiadanie ważnej licencji, uprawniającej klub do uczestnictwa w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn w dwóch następujących po sobie sezonach, tj.: 2018/2019 oraz 2019/2020 - jeżeli do podpisania umowy w sprawie opisywanego zamówienia publicznego doszłoby przed dniem 1 lipca 2019 r.

Powyższa informacja miała natomiast decydujące znaczenie na podejmowane przez potencjalnych oferentów decyzje, czy wezmą oni udział w tym postępowaniu czy też nie. Zamawiający przeniósł bowiem na wykonawców ubiegających się o to zamówienie ryzyko - nad którym wykonawcy nie mieli żadnej kontroli - tj. ryzyko zatrzymania wadium na podstawie

art. 46 ust. 5 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, który stanowi, że: Zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, jeżeli zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

W opisywanym postępowaniu o udzielenie zamówienia ryzyko zatrzymania wadium dotyczyłoby każdego potencjalnego wykonawcy - klubu piłkarskiego, którego oferta zostałaby wybrana w tymże postępowaniu jako najkorzystniejsza, natomiast w dacie rozpoczęcia świadczenia usług promocyjnych - która w momencie składania ofert nie była znana - jego drużyna nie zakwalifikowałaby się na podstawie wyniku sportowego do rozgrywek na szczeblu co najmniej 3 ligi piłki nożnej mężczyzn i/lub klub ten nie posiadałby ważnej licencji uprawniającej do uczestnictwa w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn.

Ponadto mając na uwadze, że termin składania ofert w niniejszym postępowaniu upływał w dniu 7 czerwca 2019 r. należy uznać, że możliwym i prawdopodobnym było, że Zamawiający zdąży podpisać umowę w sprawie niniejszego zamówienia przed 1 lipca 2019 r., co byłoby równoznaczne z koniecznością posiadania przez Wykonawcę ważnej licencji, uprawniającej klub do uczestnictwa w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn w dwóch następujących po sobie sezonach, tj.: 2018/2019 oraz 2019/2020.

Taka perspektywa mogła zniechęcić do ubiegania się o niniejsze zamówienia przykładowo takie kluby piłkarskie, które w dacie upływu terminu składania ofert, tj. 7 czerwca 2019 r. rywalizowały jeszcze w rozgrywkach 4. ligi piłki nożnej mężczyzn w sezonie 2018/2019 w 20 grupach o awans do 3 ligi piłki nożnej mężczyzn w przyszłym sezonie, tj. 2019/2020 - uzyskując jednak ten awans na podstawie wyniku sportowego oraz licencję uprawniającą do uczestnictwa w tych rozgrywkach przed dniem 1 lipca 2019 r.

Umowa w sprawie niniejszego zamówienia Nr RZP.271.366.2019 (rejestr umów nr 1274.2019) została podpisana w dniu 5 lipca 2019 r., a co z tym się wiąże rozpoczęcie świadczenia usług promocyjnych nastąpiło po dniu 30 czerwca 2019 r. Nie można zatem wykluczyć, że gdyby potencjalni oferenci wiedzieli, że do świadczenia usług promocyjnych w tym zamówieniu wystarczające będzie posiadanie ważnej licencji uprawniającej klub do uczestnictwa w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn tylko w jednym sezonie, tj. 2019/2020, to skonstruowaliby oferty innej treści lub stan ten mógłby mieć wpływ na udział w tymże postępowaniu innych wykonawców.

W świetle treści SIWZ nic nie stało bowiem na przeszkodzie, żeby oferty w tymże przetargu mogły złożyć także te kluby piłkarskie, które w dacie upływu terminu składania ofert, tj. 7 czerwca 2019 r. rywalizowały w rozgrywkach 4. ligi piłki nożnej mężczyzn w sezonie 2018/2019 w 20 grupach o awans do 3 ligi piłki nożnej mężczyzn w przyszłym sezonie, tj. 2019/2020, lecz które przed dniem 1 lipca 2019 r. uzyskały awans sportowy do 3 ligi piłki nożnej mężczyzn oraz licencję uprawniającą do uczestnictwa w tych rozgrywkach w sezonie 2019/2020.

Przy czym, podkreślić należy, że nie było żadnych przeciwwskazań, żeby umowa wieńcząca to postępowanie o udzielenie zamówienia została zawarta przed dniem 1 lipca 2019 r. Jedynie bowiem od swobodnej decyzji samego Zamawiającego zależało kiedy dojdzie do podpisania umowy, czy będzie to jeszcze przed dniem 1 lipca 2019 r. czy po dniu 30 czerwca 2019 r.

Klub piłkarski – Ruch Chorzów S.A., który złożył ofertę w tymże postępowaniu, uzyskał licencję uprawniającą do uczestnictwa w rozgrywkach 3. ligi w sezonie 2019/2020 w dniu 26 czerwca 2019 r., a czynność Zamawiającego, polegająca na wyborze oferty

najkorzystniejszej w tym postępowaniu o udzielenie zamówienia, miała miejsce w dniu 27 czerwca 2019 r.

Ponieważ w opisywanym przetargu nieograniczonym została złożona tylko jedna oferta, to w świetle art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy Prawo zamówień publicznych nie było żadnych przeciwwskazań, żeby umowa w sprawie zamówienia publicznego Nr RZP.271.366.2019 (rejestr umów nr 1274.2019) mogła zostać zawarta przed dniem 1 lipca 2019 r. nawet jeżeli wybór najkorzystniejszej oferty w tymże postępowaniu nastąpił dopiero w dniu 27 czerwca 2019 r.

Tym samym, wobec niedoskonałości dokumentów tego zamówienia, Zamawiający w sposób niedozwolony, w szczególności niezgodny z zasadą przejrzystości postępowania, mógł kształtować w postępowaniu o udzielenie zamówienia sytuację wykonawców, gdyż poprzez datę zawarcia umowy, a co z tym się wiąże moment rozpoczęcia świadczenia usług promocyjnych w tym zamówieniu, Zamawiający mógł stawiać w uprzywilejowanej sytuacji np. tych wykonawców, którzy posiadali ważną licencję uprawniającą do uczestnictwa w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn w dwóch następujących po sobie sezonach, tj.: 2018/2019 oraz 2019/2020.

Odrębną natomiast kwestią jest, że sam wymóg Zamawiającego zawarty w opisie przedmiotu zamówienia, zgodnie z którym oświadczenie wykonawcy, iż jego drużyna bierze udział w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn, powinno zostać złożone dopiero na etapie realizacji umowy – nie zaś w dacie upływu terminu składania ofert – był nieprawidłowy i mógł prowadzić do nieporównywalności ofert w tym postępowaniu. Za treść oferty uznaje się bowiem zobowiązanie wykonawcy do spełnienia na rzecz zamawiającego oznaczonego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia świadczenia, w ilości, w sposób opisany i za oferowaną cenę. Zobowiązanie takie z mocy art. 66 § 1 KC w związku z art. 14 ustawy Prawo zamówień publicznych przybiera postać oświadczenia złożonego w formie pisemnej, zgodnie z art. 82 ust. 1 ustawy, jednocześnie stanowiąc w ust. 3 tej normy, iż treść oferty musi odpowiadać treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy następuje z chwilą złożenia oferty. Oznacza to, że od chwili złożenia oferta jest „ofertą” w rozumieniu kodeksu cywilnego (jeżeli zawiera istotne postanowienia umowy) i od tej chwili jej treść (przedmiot zamówienia, jego zakres, parametry, termin i sposób wykonania) musi być zgodna z treścią SIWZ.

Z ww. przepisów wynika bowiem, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oferta ma być zgodna z SIWZ od początku, czyli od terminu składania ofert. W przeciwnym razie dopuszczalnym byłoby złożenie ofert przez Wykonawców, którzy w dacie upływu terminu składania ofert nie byli zdolni do wykonania zamówienia.

W przedmiotowej sprawie oznacza to, że wymóg dysponowania drużyną biorąca udział w rozgrywkach w co najmniej 3. lidze piłki nożnej mężczyzn, powinien być spełniony przez wykonawcę już w dacie upływu terminu składania ofert i obejmować cały konkretnie określony okres realizacji tego zamówienia.

Oferta stanowi bowiem oświadczenie wykonawcy, które powinno być sformułowane i skonkretyzowane już w momencie jej złożenia. Nie można zatem oczekiwać, że oferta będzie kształtowana w wyniku poprawy błędów i braków, jakie miały miejsce w momencie jej złożenia, np. po to, aby mogła podlegać ocenie w przyjętych w postępowaniu kryteriach oceny ofert. Z oferty musi jednoznacznie wynikać, jakie produkty lub usługi i rozwiązania wykonawca

oferuje, tak aby Zamawiający mógł zweryfikować poprawność oferty pod kątem wszystkich wymagań określonych w SIWZ.

Niedopuszczalne jest doprecyzowywanie treści oferty, rozumianej jako zobowiązanie wykonawcy tak co do zakresu, jak i sposobu wykonania zamówienia, z uwzględnieniem wszystkich wymagań opisanych przez Zamawiającego, po upływie terminu na jej złożenie. Powyższe mogło powodować manipulację treścią oferty, a po stronie Zamawiającego powodowało niepewność, co do rzeczywistych cech oferowanego przedmiotu zamówienia oraz utrudnienie w ustaleniu jego zgodności z wymaganiami opisanymi w SIWZ.

Zarówno treść SIWZ jak i treść oferty stanowią merytoryczne postanowienia oświadczeń woli odpowiednio: Zamawiającego, który w szczególności przez opis przedmiotu zamówienia precyzuje, jakiego świadczenia oczekuje po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego, oraz Wykonawcy, który zobowiązuje się do wykonania tego świadczenia w razie wyboru złożonej przez niego oferty jako najkorzystniejszej.

Wobec tego - co do zasady - porównanie zaoferowanego przez Wykonawcę świadczenia z opisem przedmiotu zamówienia, sposobem i terminem jego realizacji wymaganymi przez Zamawiającego, przesądza o tym, czy treść złożonej oferty odpowiada treści SIWZ - jest z nią zgodna.

Zamawiający jest jako jedyny odpowiedzialny za przygotowanie SIWZ i wszystkich innych dokumentów wchodzących w jej skład. Sam sposób opisanie przedmiotu zamówienia jest kwestią kluczową dla postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – jest nie tylko uprawnieniem ale i obowiązkiem Zamawiającego. Przepis art. 29 ust. 1 ww. ustawy prawo zamówień publicznych zobowiązuje Zamawiającego do opisanie przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Przedmiot zamówienia nie może być opisany w sposób niejasny czy taki, który wprowadziłby w błąd wykonawcę. Zamawiający ma obowiązek opisać przedmiot zamówienia w taki sposób, aby wykonawca na etapie wyceny oferty posiadał wiedzę o wszystkich wymaganiach i okolicznościach mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Wobec zaistnienia w tymże postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego - wady, której po upływie terminu składania ofert Zamawiający nie mógł usunąć w sposób zgodny z przepisami o zamówieniach publicznych należy uznać, że opisywane postępowanie winno zostać unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z art. 146 ust. 6 tej ustawy, czego jednak nie uczynił.

Wada tego postępowania polega na niedoskonałości dokumentów składających się na specyfikację istotnych warunków zamówienia, których po upływie terminu składania ofert nie dało się usunąć z zastosowaniem reguł interpretacyjnych i kolizyjnych, pozwalających na wyeliminowanie niejasności oraz sprzeczności postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponoszą: p. Krzysztof Karaś – Sekretarz Miasta Chorzów oraz p. Wiesław Ciężkowski – Zastępca Prezydenta Miasta Chorzów, którym p. Andrzej Kotala – Prezydenta Miasta Chorzowa powierzył pisemnie wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności w ustawie, na podstawie art. 18 ust. 2 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych.

- W zakresie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w 2017 r. w trybie przetargu nieograniczonego na roboty budowlane w zadaniu pn.: „Modernizacja placu zabaw i jego otoczenia w Parku Róż w Chorzowie” stwierdzono udzielenie niniejszego zamówienia Wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunku udziału w postępowaniu, dotyczącego zdolności technicznych lub zawodowych.

Wykonawca nie udowodnił Zamawiającemu, że realizując zamówienie faktycznie będzie dysponował zasobami podmiotu trzeciego, na zdolności którego się powoływał w celu wykazania spełnienia ww. warunku udziału w postępowaniu, w zakresie: robót związanych z wykonaniem: nawierzchni syntetycznych bezspoinowych, robót drogowych, ziemnych i ogrodniczych, do realizacji których zasoby tego podmiotu były wymagane.

Powyższym naruszono art. 24 ust. 1 pkt 12 oraz art. 22a ust. 2 i 4 w zw. z art. 26 ust. 3 oraz art. 22a ust. 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.).

Zamawiający określił w ogłoszeniu o zamówieniu (sekcja III.1.3) oraz SIWZ (Instrukcja dla Wykonawców V.2.3.1 oraz V.2.3.2) warunek udziału w postępowaniu dotyczący zdolności technicznej lub zawodowej, wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności w następujący sposób: „Wykonawca musi wykazać, iż w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wykonał prace w zakresie realizacji robót odpowiadających przedmiotowi zamówienia, w szczególności że wykonał:

- nawierzchnie brukowe na pow. minimum 600 m² (maksimum dwie inwestycje, które łącznie spełniają warunek);
- nawierzchnie syntetyczne bezspoinowe na pow. minimum 150 m² (maksimum jedna inwestycja, która spełnia warunek);
- murowane elementy małej architektury (murki, ogrodzenia, donice itp.) o objętości minimum 15 m³ (maksimum dwie inwestycje, które łącznie spełniają warunek),
- trawnik z darni na pow. minimum 200 m² (maksimum dwie inwestycje, które łącznie spełniają warunek),
- posadził drzewa i krzewy w ilości minimum 250 szt. (maksimum dwie inwestycje, które łącznie spełniają warunek)”.

Ponadto, zgodnie z warunkiem udziału w postępowaniu, dotyczącym zdolności technicznej lub zawodowej: „Wykonawca wykaże, że dysponuje lub będzie dysponował osobami, które będą uczestniczyć w realizacji zamówienia, posiadającymi następujące kwalifikacje zawodowe, doświadczenie i wykształcenie oraz zakres wykonywanych czynności: pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę, którzy wykonywać będą roboty faktycznie związane z przedmiotem zamówienia zgodnie z projektem, specyfikacją techniczną i przedmiarem robót.

Liczba osób zatrudnionych, co najmniej 5 osób w przeliczeniu na pełny etat, w tym:

- branża drogowa lub ogólnobudowlana: 4 osoby;
- branża ogrodnicza: 1 osoba”.

Wykonawca: CITYCONCEPT sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, który jako jedyny złożył ofertę w opisywanym postępowaniu o udzielenie zamówienia oświadczył w formularzu oferty, że zamierza powierzyć podwykonawcy: Firmie Inżynierskiej „ASBUD” z siedzibą w Chorzowie następujące części zamówienia: „wykonawstwo i nadzór nad robotami drogowymi, ziemnymi i ogrodniczymi”.

Ponadto, w załączonej przy ofercie: „Informacji w związku z poleganiem na zasobach innych podmiotów” Wykonawca oświadczył, że polega na zasobach podmiotu podwykonawczego, tj. Firmy Inżynierskiej „ASBUD” z siedzibą w Chorzowie w następującym zakresie: „wykonawstwo i nadzór nad robotami drogowymi, ziemnymi i ogrodniczymi”.

Na powyższą okoliczność Wykonawca złożył przy ofercie: oświadczenie, zgodnie z którym ww. podmiot trzeci nie podlega wykluczeniu z niniejszego postępowania oraz zobowiązanie tego podmiotu do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia z datą 3 sierpnia 2017 r. o następującej treści: „Ja Krzysztof Jankowiak właściciel Firmy Inżynierskiej ASBUD, niniejszym zaświadczam, że udostępniam i potwierdzam oddanie do dyspozycji swojej wiedzy, doświadczenia, referencji, zasobów ludzkich oraz uprawnień związanych z kierowaniem, nadzorowaniem, kontrolowaniem wykonywanych robót w specjalności drogowej bez ograniczeń, a także wykonywaniu elementów zieleni na rzecz CITYCONCEPT sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie do wykonywania zadania w ramach zamówienia publicznego dotyczącego „Modernizacja placu zabaw i jego otoczenia w Parku Róż” na czas niezbędny do wykonania powyższego zadania”.

Ponadto, Wykonawca załączył już przy ofercie: „Wykaz osób” stanowiący Załącznik nr 5 do SIWZ, który zgodnie z treścią „Instrukcji dla Wykonawców” - Załącznik nr 7 do SIWZ, miał zostać złożony przez Wykonawcę, którego oferta zostanie najwyżej oceniona, na wezwanie Zamawiającego na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z „Wykazem osób”, Wykonawca wykazał sześć następujących osób dedykowanych do realizacji niniejszego zamówienia:

- Kierownik budowy (mgr inż.) z uprawnieniami do kierowania robotami drogowymi, udostępniony przez Podwykonawcę ASBUD, zatrudniony na pełny etat;
- Brygadzysta z wykształceniem zawodowym budowlanym, udostępniony przez Podwykonawcę ASBUD, zatrudniony na pełny etat;
- Robotnik (technik ogrodnik), udostępniony przez Podwykonawcę ASBUD, zatrudniony na pełny etat;
- Robotnik (pracownik drogowy), udostępniony przez Podwykonawcę ASBUD, zatrudniony na pełny etat;
- Robotnik (pracownik drogowy), udostępniony przez Podwykonawcę ASBUD, zatrudniony na pełny etat;
- Koordynator (z wykształceniem wyższym), właściciel firmy wykonawczej: CITYCONCEPT sp. z o.o.

Stwierdzenia tutaj wymaga, że mimo, iż Wykonawca zamierzał polegać na zdolnościach podmiotu trzeciego, tj. Firmy Inżynierskiej „ASBUD” z siedzibą w Chorzowie w stosunku do całego warunku, czyli zarówno w odniesieniu do wymaganego doświadczenia w odniesieniu do wszystkich rodzajów robót wskazanych w warunku, jak i dysponowania personelem, który będzie uczestniczyć w wykonaniu zamówienia, to ani z oświadczenia Wykonawcy zawartego w ofercie o zamiarze podzlecenia na rzecz tego podmiotu części zamówienia, ani także z treści zobowiązania tego podmiotu trzeciego do oddania Wykonawcy do dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia, nie wynika, żeby tenże podmiot trzeci miał bezpośrednio uczestniczyć w robotach związanych z wykonaniem nawierzchni syntetycznych bezspoinowych, co było konieczne w celu wykazania spełnienia tego warunku w zakresie: „nawierzchni syntetycznych bezspoinowych na pow. minimum 150 m²”.

Ponadto, mimo że Wykonawca w celu wykazania spełnienia warunku udziału w postępowaniu, dotyczącego zdolności technicznej lub zawodowej zadeklarował w ofercie, że:

o po pierwsze, powierzy podmiotowi trzeciemu: ASBUD w ramach podwykonawstwa: „wykonawstwo i nadzór nad robotami drogowymi, ziemnymi i ogrodniczymi” oraz

o po drugie, będzie dysponował wymaganym przez Zamawiającego kluczowym personelem dla realizacji tego zadania, udostępnionym przez podmiot trzeci: ASBUD

to z treści złożonego przy ofercie zobowiązania tego podmiotu trzeciego nie wynika, w jaki sposób tenże podmiot miałby oddać do dyspozycji Wykonawcy swoją „wiedzę oraz doświadczenie”, w szczególności brak jest wskazania, że:

o podmiot trzeci rzeczywiście zobowiązał się do bezpośredniego uczestnictwa w wykonaniu tego zadania - jako podwykonawca w zakresie robót drogowych - w zobowiązaniu jest mowa jedynie o: „nadzorowaniu, kontrolowaniu wykonywanych robót w specjalności drogowej bez ograniczeń” – nie wiadomo natomiast kto miałby roboty drogowe wykonywać;

o podmiot trzeci rzeczywiście zamierza udostępnić Wykonawcy te konkretne osoby, na dysponowanie którymi Wykonawca powołuje się w ofercie - w zobowiązaniu jest bowiem mowa jedynie o udostępnieniu, oddaniu do dyspozycji przez podmiot trzeci, w bliżej nieokreślony sposób: „wiedzy doświadczenia, referencji, zasobów ludzkich”, nie zostały natomiast skonkretyzowane osoby oraz ich kwalifikacje czy doświadczenie, które podmiot trzeci zobowiązał się udostępnić Wykonawcy. Z dokumentu zobowiązania nie wynika nawet, że podmiot udostępniający, tj. ASBUD w ogóle dysponuje tymi osobami, na dysponowanie którymi Wykonawca się powołuje.

Brak zatem podstaw faktycznych i prawnych, żeby Zamawiający na podstawie tak sformułowanego zobowiązania podmiotu trzeciego mógł obiektywnie ustalić, że Wykonawca rzeczywiście będzie uprawniony do dysponowania „niezbędnymi zasobami” podmiotu trzeciego, tj.: Firmy Inżynierskiej „ASBUD”, polegającymi na podwykonawstwie tego podmiotu, w części zamówienia dotyczącej: „robót drogowych, ziemnych i ogrodniczych”, jak Wykonawca zadeklarował to w ofercie.

Natomiast dla wykazania spełnienia warunku udziału w postępowaniu, wykonawca polegający na zdolnościach innego/innych podmiotów musi udowodnić Zamawiającemu, w szczególności przedstawiając zobowiązanie tego/tych podmiotów, że realizując zamówienie będzie dysponował zasobami tego/tych podmiotów, niezbędnymi na potrzeby realizacji zamówienia. Zobowiązanie to stanowi punkt wyjścia do oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, dokonywanej przez Zamawiającego. Na podstawie treści złożonego zobowiązania, Zamawiający powinien uzyskać pewność, że wykonawca odwołujący się przy wykazywaniu swojej zdolności do realizacji zamówienia do zasobów innego podmiotu, realnie będzie uprawniony do korzystania z tych niezbędnych zasobów, na potrzeby realizacji zamówienia.

Co więcej, Zamawiający powinien uzyskać w ten sposób szczegółową wiedzę dotyczącą obszarów, w jakich realizacja zamówienia będzie odbywała się przy udziale zasobów innego podmiotu, umożliwiającą egzekwowanie poprawnej realizacji zamówienia, zgodnie z deklarowanym przez wykonawcę zobowiązaniem innego podmiotu. Tylko szczegółowe określenie zakresu i sposobu zobowiązania innego podmiotu, przedstawione przez wykonawcę, umożliwi Zamawiającemu podjęcie decyzji w zakresie uznania kwalifikacji tego wykonawcy w odniesieniu do realizacji zamówienia, a co za tym idzie ocenę wykonawcy w zakresie spełnienia warunków udziału w postępowaniu.

Posługując się pojęciami „musi” i „udowodnić” przepis art. 22a ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych stanowi, że przeprowadzenie jednoznacznego dowodu w tym zakresie jest bezwzględny obowiązkiem wykonawcy. Przepis nie dopuszcza jedynie „uprawdopodobnienia” tych okoliczności. Ponadto z konstrukcji przepisu wynika, że wykonawca nie jest ograniczony wobec zamawiającego środkami dowodowymi, przy pomocy których ma mu udowodnić, że w sposób rzeczywisty i realny tymi środkami będzie dysponował realizując zamówienie. Rolą zaś zamawiającego jest ocena, czy dowody przedłożone przez wykonawcę w sposób dostateczny wykazują, że ma on realną zdolność do wykonania zamówienia.

Mając powyższe na uwadze, Zamawiający zobowiązany był do:

- *wzwania Wykonawcy do uzupełnienia zobowiązania pierwotnego podmiotu trzeciego - na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych i/lub*
 - *zażądania, żeby Wykonawca zastąpił ten podmiot innym podmiotem lub podmiotami lub zobowiązał się do osobistego wykonania odpowiedniej części zamówienia, jeżeli wykaże zdolności techniczne lub zawodowe - na podstawie art. 22a ust 6 ustawy Prawo zamówień publicznych*
- czego jednak Zamawiający nie uczynił.*

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi: p. Krzysztof Karaś – Sekretarz Miasta Chorzów, któremu p. Andrzej Kotala – Prezydenta Miasta Chorzowa i powierzył pisemnie wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności w ustawie, na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów oraz innymi osobami po stronie instytucji zamawiającej, w tym nad członkami komisji przetargowej, w zakresie: przygotowania oraz prowadzenia publicznych postępowań o udzielenie zamówienia klasycznego, co dotyczy w szczególności:

- określania warunków zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, a także zasady przejrzystości postępowania, stosowanie do art. 99 ust. 1 i 4 w zw. z art. 16 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.),
- czynności mających wpływ na wynik postępowania, tj. rzetelnego badania, czy wykonawca, którego oferta została najwyżej oceniona spełnia określone przez Zamawiającego warunki udziału w postępowaniu, stosowanie do art. 226 ust. 1 pkt 2 lit. b) w zw. z art. 128 ust. 1; art. 16 pkt 1) i 2) oraz art. 17 ust. 2; art. 57 pkt 2); art. 118 ust. 2, 3 i 4; art. 119; art. 122 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

W zakresie gospodarowania mieniem Skarbu Państwa:

– *W zakresie przeprowadzania procedur sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa w latach 2016 - 2017 stwierdzono, że:*

➤ *dopuszczono do części ustnej rokowań osobę/osoby, których zgłoszenia zawierały ceny za nieruchomość niższe od cen wywoławczych wskazanych w ogłoszeniu o rokowaniach, czyli nie spełniały warunków rokowań.*

W myśl § 25 ust. 1 pkt 2 oraz § 28 ust. 2 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490), w ogłoszeniu o rokowaniach po drugim przetargu zakończonym wynikiem negatywnym zamieszcza się w szczególności informacje o cenie wywoławczej. Przewodniczący komisji przeprowadzającej rokowania otwiera rokowania, przekazując uczestnikom rokowań m.in. informacje o cenie wywoławczej. Komisja przeprowadzająca rokowania odmawia udziału w ustnej części rokowań osobom, których zgłoszenia nie odpowiadają warunkom rokowań.

Przepis § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia wskazuje, że ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o cenie wywoławczej, należy przez to rozumieć cenę nieruchomości ustaloną według zasad zawartych m.in. w art. 67 ust. 2 pkt 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie zaś z tym przepisem, jeżeli drugi przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, cenę nieruchomości ustala się w rokowaniach z nabywcą w wysokości nie niższej niż 40% jej wartości.

Powyższe stwierdzono:

- *przy sprzedaży nieruchomości położonej przy ul. Maciejkowskiej, oznaczonej numerem geodezyjnym 1994/4 o powierzchni 3.518 m², przeznaczonej do sprzedaży łącznie z działką nr 966/4 stanowiącą własność Miasta Chorzów, gdzie cenę wywoławczą, wskazaną w ogłoszeniu o rokowaniach ustalono na kwotę 530.000,00 zł (w tym cena nieruchomości Skarbu Państwa w wysokości 278.700,00 zł, Miasta Chorzów – 251.300,00 zł), natomiast osoba w zgłoszeniu do rokowań wskazała cenę za nieruchomość w wysokości 197.000,00 zł (tj. cena za dwie działki, w tym nieruchomości Skarbu Państwa w wysokości 106.000,00 zł i Miasta Chorzów w wysokości 91.000,00 zł).*

- *przy sprzedaży nieruchomości zabudowanej położonej w Chorzowie przy ul. Targowej 4/ ul. Targowej 4a, obejmującej działkę o numerze geodezyjnym 1065/68 powierzchni 48.212 m², gdzie cenę wywoławczą wskazaną w ogłoszeniu o rokowaniach ustalono w wysokości 7.500.000,00 zł, natomiast do części ustnej rokowań dopuszczono oferty z ceną za nieruchomość odpowiednio: 1 zgłoszenie – 5.000.000,00 zł, 2 zgłoszenie - 4.000.000,00 zł, 3 zgłoszenie – 3.800.000,00 zł.*

Organizator postępowania zobowiązany był przez ustawodawcę do ustalenia w ogłoszeniu o I rokowaniach ceny wywoławczej. Do ww. rokowań ustalono cenę wywoławczą za sprzedawane działki w wysokości odpowiednio 530.000,00 zł oraz 7.500.000,00 zł. Takie też ceny zostały zamieszczone w ogłoszeniach o rokowaniach, opublikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Chorzowa oraz w prasie dostępnej przez okres co najmniej dwumiesięczny.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta Chorzów, w ogłoszeniu o I rokowaniach wskazano cenę wywoławczą w wysokości analogicznej jak ustalono cenę w ogłoszeniu o II przetargu na sprzedaż tychże nieruchomości.

Z protokołu z II przetargu na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości wynikało, że p. Andrzej Kotala – Prezydent Miasta wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, akceptuje cenę wywoławczą na poziomie odpowiednio 530.000,00 zł i 7.500.000,00 zł i wskazuje, aby sprzedać przedmiotowe nieruchomości w drodze rokowań.

Ustawodawca dał prawo właściwemu organowi do obniżenia ceny sprzedaży nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży w drodze rokowań do 40 % wartości nieruchomości, jednakże jeżeli wolą Prezydenta Miasta, jako właściwego organu, było obniżenie tej ceny, winno to nastąpić już na etapie ogłoszenia o rokowaniach, tak aby każdy z potencjalnych uczestników rokowań mógł zdecydować czy jest w stanie zakupić daną nieruchomość za minimum taką cenę jaka została wskazana w ogłoszeniu.

Zgodnie z art. 12 ustawy o gospodarce nieruchomościami, organ reprezentujący Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami, jest zobowiązany do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

➤ ustną część rokowań na sprzedaż nieruchomości zabudowanej położonej w Chorzowie przy ul. Targowej 4/ ul. Targowej 4a, w zakresie wszystkich warunków koniecznych do zawarcia umowy oraz dodatkowych propozycji uczestników rokowań, przeprowadzono wspólnie z wszystkimi osobami zakwalifikowanymi do udziału w tej części.

Naruszono tym § 28 ust. 5 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym Komisja przeprowadza ustną część rokowań w zakresie wszystkich warunków koniecznych do zawarcia umowy oraz dodatkowych propozycji uczestników rokowań, osobno z każdą z osób zakwalifikowanych do udziału w tej części.

Z protokołu postępowania z dnia 12 września 2017 r. wynikało, że Komisja przetargowa przyjęła wszystkie 3 oferty i postanowiła o zorganizowaniu dodatkowych ustnych rokowań z wszystkimi oferentami. W trakcie dodatkowych rokowań wszyscy uczestnicy rokowań wyrazili zgodę na licytację. Do licytacji przystąpili wszyscy uczestnicy rokowań. Licytację ceny zbycia nieruchomości przy ul. Targowej 4/ ul. Targowej 4a, tj. działki nr 1065/68, rozpoczęto od kwoty 5.000.000,00 zł. Ustalono postąpienie na kwotę 50.000,00 zł, tj. 1% ww. ceny. Licytację zakończono na kwocie 7.550.000,00 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta Chorzów, z uwagi na fakt, iż do rokowań zostały złożone 3 oferty, z których najwyższa wynosiła 5.000.000,00 zł, zasadnym było ustalenie rozpoczęcia rokowań ceny zbycia od kwoty 5.000.000,00 zł, czyli najwyższej z ofert. Na tej podstawie przyjęto wysokość postąpienia w wysokości 1%, tj. 50.000,00 zł. Postąpiono zgodnie z przyjętą praktyką, jaką stosuje się w przypadku nieruchomości stanowiących własność Miasta Chorzów (...).

W myśl § 115 i § 117 regulaminu postępowania w sprawach o sprzedaż, oddanie w użytkowanie wieczyste oraz użytkowanie, wdzierżawianie i najem nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych stanowiących własność Skarbu Państwa wprowadzonego zarządzeniem Nr OR.174.2012 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 13 września 2012 r. z późn. zm., Komisja

przeprowadza ustną część rokowań w zakresie wszystkich warunków koniecznych do zawarcia umowy oraz dodatkowych propozycji uczestników rokowań, osobno z każdą z osób zakwalifikowanych do udziału w tej części.

Z powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że Komisja konkursowa przeprowadzając ustną część rokowań była zobowiązana do ustalenia warunków zawarcia umowy z każdym uczestnikiem rokowań osobno, a nie do przeprowadzenia licytacji łącznie z wszystkimi uczestnikami.

➤ *w ogłoszeniu o I i II przetargu na sprzedaż nieruchomości oraz w ogłoszeniu o rokowaniach nie zamieszczono opisu nieruchomości. Naruszono tym § 13 pkt 1 oraz § 25 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490), zgodnie z którym, w ogłoszeniu o przetargu ustnym nieograniczonym oraz w ogłoszeniu o rokowaniach zamieszcza się opis nieruchomości.*

Powyższe stwierdzono:

- *przy sprzedaży nieruchomości położonej przy ul. Maciejkowskiej, oznaczonej numerem geodezyjnym 1994/4 o powierzchni 3.518 m²,*
- *przy sprzedaży nieruchomości zabudowanej położonej w Chorzowie przy ul. Targowej 4/ ul. Targowej 4a, obejmującej działkę o numerze geodezyjnym 1065/68 powierzchni 48.212 m².*

Osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie postępowań w sprawie sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa byli pracownicy Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, obecnie Wydziału Zarządzania Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował były Dyrektor tego Wydziału. Weryfikacja ofert dopuszczonych do rokowań na sprzedaż ww. nieruchomości należała do członków Komisji Przetargowych do spraw nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa zarządzeniem Nr OR.30.2015 z dnia 5 lutego 2015 r. z późniejszymi zmianami.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Zarządzania Nieruchomościami oraz członkami Komisji Przetargowej w zakresie:

- *niedopuszczania do części ustnej rokowań osoby/osób, których zgłoszenia nie odpowiadają warunkom rokowań, stosownie do § 25 ust. 1 pkt 2 oraz § 28 ust. 2 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490 z późn. zm.),*
 - *przeprowadzania ustnej części rokowań na sprzedaż nieruchomości po II przetargu, w zakresie wszystkich warunków koniecznych do zawarcia umowy oraz dodatkowych propozycji uczestników rokowań, osobno z każdą z osób zakwalifikowanych do udziału w tej części, stosownie do § 28 ust. 5 ww. rozporządzenia,*
 - *zamieszczania w ogłoszeniach o przetargu na sprzedaż nieruchomości oraz o rokowaniach po II przetargu opisu nieruchomości, stosownie do § 13 pkt 1 oraz § 25 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia,*
- mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).*

- *Do września 2020 r. nie przeprowadzono czynności weryfikacyjnych w zakresie gruntów Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste (oznaczonych jako działki ewidencyjne) wchodzących w skład infrastruktury kolejowej celem ewentualnego zaliczenia tych gruntów do zajętych pod infrastrukturę kolejową nieczynną lub prywatną, a następnie określenia opłaty z tytułu użytkowania wieczystego tych nieruchomości.*

Do dnia 30 grudnia 2016 r. powyższe grunty, jako zajęte pod infrastrukturę kolejową, były zwolnione od opłat z tytułu użytkowania wieczystego na mocy art. 8 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1727 z późn. zm.). Z dniem 30 grudnia 2016 r. zmieniono brzmienie art. 3 przywołanej ustawy o transporcie kolejowym wyłączając, na mocy ust. 2 i ust. 3 tego artykułu, stosowanie zwolnienia gruntów zajętych pod infrastrukturę kolejową od opłat z tytułu użytkowania wieczystego (art. 8) – w przypadku infrastruktury kolejowej, na której zarządca infrastruktury nie dopuścił ruchu kolejowego (infrastruktura nieczynna) i infrastruktury kolejowej wykorzystywanej wyłącznie do realizacji własnych potrzeb jej właściciela lub jej zarządcy innych niż przewóz osób (infrastruktura prywatna).

Zgodnie z art. 221 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.), jeżeli przy oddaniu nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste nie została określona wysokość stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, właściwy organ określi wysokość tej stawki stosując tryb postępowania określony w art. 78-81 tej ustawy.

Podmiotem, korzystającym z przedmiotowego zwolnienia było PKP S.A.

Zgodnie z notatką służbową sporządzoną w trakcie kontroli, tj. w dniu 18 listopada 2020 r., przez pracownika Referatu Zarządzania Nieruchomościami Skarbu Państwa w dniach od 10 września do 18 listopada 2020 r., przeprowadzono analizę nieruchomości Skarbu Państwa położonych w Chorzowie, oddanych w użytkowanie wieczyste na rzecz PKP S.A. Z notatki wynika, że analiza obejmowała wszystkie nieruchomości pozostające w użytkowaniu wieczystym PKP S.A. w tym 427 działek ewidencyjnych, które zostały zwolnione z opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości na podstawie art. 8 ustawy o gospodarce nieruchomościami. W wyniku przeprowadzonej analizy wytypowano 110 nieruchomości, co do których zachodziło prawdopodobieństwo, że nie zostały w stosunku do nich spełnione przesłanki zwolnienia z opłat. Wykonanie operatów szacunkowych określających wartość przedmiotowych nieruchomości oraz ustalenie opłat z tytułu użytkowania wieczystego zaplanowano na 2021 r.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 14 grudnia 2020 r. pracownicy Urzędu wysłali do PKP S.A. pismo z dnia 7 grudnia 2020 r., w którym zwrócili się do spółki o wskazanie działek geodezyjnych zajętych pod infrastrukturę kolejową nieczynną lub wykorzystywanych wyłącznie do realizacji własnych potrzeb właściciela infrastruktury, innych niż przewóz osób (infrastruktura prywatna), zgodnie ze sporządzonym statutem sieci kolejowej.

Z powyższego wynika, że nie podjęto wystarczających działań w celu weryfikacji prawidłowości zastosowanego zwolnienia ww. nieruchomości z opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa dla ww. podmiotu, a w przypadku wystąpienia ustawowych przesłanek - ustalenia i naliczenia tej opłaty na lata 2017 - 2021.

Stosownie do art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), w toku wykonywania budżetu państwa obowiązują następujące

zasady gospodarki finansowej: ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu państwa następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

W myśl art. 42 ust. 5 ww. ustawy o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, przy czym na mocy art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 z późn. zm.), organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta (tutaj Prezydent Miasta Chorzów na prawach powiatu), wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej.

Adekwatnie do art. 23 ust. 1 pkt 2 i pkt 5 przywołanej wcześniej ustawy o gospodarce nieruchomościami, zasobem nieruchomości Skarbu Państwa gospodarują starostowie, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a w szczególności zapewniają wycenę tych nieruchomości i wykonują czynności związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzą windykację tych należności. Zgodnie również z art. 12 ww. ustawy, organy działające za Skarb Państwa są zobowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

Zadania w zakresie ustalania i naliczania opłaty z tytułu użytkowania wieczystego Mienia Skarbu Państwa należały do pracowników Referatu Zarządzania Nieruchomości Skarbu Państwa. Nadzór w tym zakresie od 1 października 2019 r. pełnił Zastępca Dyrektora Wydziału Zarządzania Nieruchomościami, wcześniej Dyrektor Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami.

Wniosek nr 3

Ustalić prawidłowość zastosowanego zwolnienia z opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego wobec nieruchomości Skarbu Państwa (działek ewidencyjnych) będących w użytkowaniu wieczystym PKP S.A., stosownie do art. 221 ust. 2 w związku z art. 78-81 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.), mając na uwadze art. 8 w związku z art. 3 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1043 z późn. zm.) oraz art. 12 w związku z art. 11 ust. 1, art. 25 ust. 1 pkt 2 i pkt 5 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, a także art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Zarządzania Nieruchomości Skarbu Państwa w zakresie kontroli przesłanek uzasadniających zastosowanie zwolnień od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, wynikających z art. 8 w związku z art. 3 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1043 z późn. zm.), mając na uwadze art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305), a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

– W 2016 r. wynajęto lokal użytkowy przy ul. Wolności w Chorzowie będący własnością Skarbu Państwa, z naruszeniem następujących wymogów ustawowych:

➤ umowa najmu nr LU/2016/043 z dnia 11 kwietnia 2016 r. (z terminem obowiązywania od 1 maja 2016 r.) została zawarta na czas nieoznaczony oraz w trybie bezprzetargowym, pomimo iż Wojewoda Śląski nie wyraził zgody za zawarcie umowy najmu mienia Skarbu Państwa na czas nieoznaczony oraz nie wyraził zgody na odstąpienie od trybu bezprzetargowego.

Naruszono tym art. 23 ust. 1 pkt 7a oraz art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1174 z późn. zm.).

Zgodnie z przywołanymi przepisami, zasobem nieruchomości Skarbu Państwa gospodarują, starostowie, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a w szczególności: wynajmują nieruchomości wchodzące w skład zasobu, przy czym umowa zawierana na czas nieoznaczony wymaga zgody wojewody. Zawarcie umów najmu na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Wojewoda może wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że umowę najmu zawarto na czas nieoznaczony, ponieważ była kontynuacją poprzedniej umowy najmu nr SL.7151.82.2011.P.P z dnia 30 sierpnia 2011 r., zawartą również na czas nieoznaczony. Treść umowy najmu nr LU/2016/043 z dnia 11 kwietnia 2016 r. wprowadziła nowe postanowienia umowne do łączącego strony stosunku najmu, tym samym podmiot najemcy nie ulegał zmianie i jest najemcą nieprzerwanie co najmniej od 1 grudnia 2006 r., a umowa z 2016 r. jest traktowana jak kontynuacja nieprzerwanego najmu. Strony stosunku najmu zgodnie przystały na taką formę zmiany postanowień umownych, traktując to jak kontynuację najmu.

Ustalono, że z dniem 30 kwietnia 2016 r. poprzednia umowa najmu nr SL.7151.82.2011.P.P. tego lokalu została rozwiązana.

Przed zawarciem umowy najmu w dniu 11 kwietnia 2016 r., Prezydent Miasta Chorzów, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, zaniechał sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem, czym naruszono art. 35 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie ze wskazanym przepisem, właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość.

➤ umowę najmu nr LU/2016/043 lokalu użytkowego w dniu 11 kwietnia 2016 r. zawarli: p. Marcin Michalik – były Zastępca Prezydenta Miasta ds. Technicznych i Rozwoju oraz były Dyrektor Zasobów Komunalnych, pomimo iż osoby te na dzień zawarcia umowy najmu nie posiadały pełnomocnictwa p. Andrzeja Kotali – Prezydenta Miasta Chorzów wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej do gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, w tym zawierania umów najmu nieruchomości Skarbu Państwa.

Powyższym naruszono art. 11 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej.

Cywilnoprawny charakter zawarcia umowy najmu wskazuje na stosowanie do podejmowanych czynności prawnych przepisów Kodeksu cywilnego, jeżeli odrębnych regulacji nie zawiera ustawa o gospodarce nieruchomościami ani nie przemawia za tym uwzględnienie publicznego charakteru tego mienia. W art. 95 Kodeksu cywilnego, przewidziana została zasada dopuszczalności podejmowania czynności prawnych przez przedstawiciela lub pełnomocnika (art. 96 KC), a wyjątki od tej zasady mogą wynikać z przepisu ustawy albo właściwości czynności prawnej.

Pełnomocnictwo powstaje w drodze umocowania, wynikającego z wyraźnego oświadczenia woli do działania w imieniu uprawnionego złożonego innej osobie. W wyroku z dnia 8 maja 2001 r., IV CKN 354/00, Sąd Najwyższy stwierdził, że udzielenie pełnomocnictwa jest jednostronną czynnością prawną o charakterze upoważniającym. Czynność ta upoważnia pełnomocnika do dokonywania czynności prawnych w imieniu i ze skutkiem dla mocodawcy. Umocowanie to trwa, co do zasady, tak długo, jak długo pełnomocnictwo nie zostanie odwołane albo nie wygaśnie, z zastrzeżeniem odmiennej woli mocodawcy.

Z wyjaśnień udzielonych przez p. Andrzeja Kotalę – Prezydenta Miasta Chorzów wynikało, że najem lokali użytkowych jest zadaniem Wydziału Zasobów Komunalnych Urzędu Miasta Chorzów. W ramach tego zadania upoważnionymi do składania oświadczeń woli w 2016 r. były osoby wskazane w komparycji umowy najmu lokalu użytkowego nr LU/2016/043. Umowa najmu została zawarta jak dla lokalu prywatnego zarządzanego przez Miasto Chorzów, dlatego też umowa została zawarta przez ww. osoby reprezentujące Miasto Chorzów. Oświadczeniem z dnia 27 maja 2019 r. Prezydent Miasta realizujący zadania z zakresu administracji rządowej, w imieniu Skarbu Państwa potwierdził ważność stosunku najmu lokalu przy ul. Wolności w Chorzowie nawiązanego z Miastem Chorzów na podstawie umowy najmu nr LU/2016/043.

W preambule zawartej umowy wskazano, że umowa zawarta została pomiędzy Miastem Chorzów reprezentowanym przez p. Marcina Michalik – byłego Zastępcę Prezydenta Miasta ds. Technicznych i Rozwoju oraz byłego Dyrektora Zasobów Komunalnych a Najemcą lokalu będącym osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, pomimo iż lokal oddany w najem stanowił własność Skarbu Państwa.

Dopiero zarządzeniem Nr OR.196.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 21 sierpnia 2019 r. z dniem 1 września 2019 r. ustalono zasady gospodarowania, administrowania i zarządzania lokalami mieszkalnymi i użytkowymi stanowiącymi własność i współwłasność Skarbu Państwa usytuowanych w budynkach położonych na nieruchomościach stanowiących własność lub współwłasność Skarbu Państwa oraz garażami i gruntami użytkowymi na cele garażowe stanowiących współwłasność Skarbu Państwa.

Na podstawie niniejszego zarządzenia, Wydziałowi Zasobów Komunalnych powierzono przeprowadzenie procedury związanej z zawieraniem umów najmu na lokale mieszkalne i użytkowe, stanowiące własność Skarbu Państwa. Natomiast Zakładowi Komunalnemu PGM powierzono przeprowadzenie procedury związanej z zawieraniem umów dzierżawy na cele garażowe, na nieruchomościach stanowiących współwłasność Skarbu Państwa. Wydziałowi Zarządzania Nieruchomościami powierzono realizację zadań związanych z finansowaniem kosztów administrowania i zarządzania nieruchomościami oraz lokalami mieszkalnymi i użytkowymi stanowiącymi własności i współwłasności Skarbu Państwa poprzez pozyskanie odpowiednich środków finansowych od właściwego organu.

➤ w latach od 2018 r. do dnia zakończenia kontroli, nie dokonywano aktualizacji stawki czynszu najmu, pomimo wystąpienia przesłanek w tym zakresie. Zgodnie z zapisami przedmiotowej umowy najmu, stawka czynszu będzie waloryzowana corocznie w miesiącu marcu, od dnia 1 kwietnia przez powiększenie stawki za 1 m² obowiązującej w roku poprzednim o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych opublikowanych za rok poprzedni przez Prezesa GUS. Strony przyjęły, że zmiana stawki czynszu w związku z waloryzacją następować będzie poprzez zawarcie aneksu do umowy najmu, przy czym pierwsza zmiana może nastąpić po okresie rocznego obowiązywania stawki w wysokości określonej powyżej.

Ponadto, stosowni do art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. W toku wykonywania budżetu państwa obowiązują następujące zasady gospodarki finansowej: ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu państwa następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

Ww. wskaźnik podany w latach 2017 - 2019 przez GUS był następujący: w 2017 r. wynosił 2%, w 2018 r. wynosił 1,6%, w 2019 r. wynosił 2,3%.

Z wyliczeń dokonanych przez pracowników Urzędu Miasta Chorzów wynikało, że:

- w 2018 r. naliczono i pobrano czynsz najmu w wysokości 41.071,32 zł netto, natomiast zgodnie z przedłożonym wyliczeniem naliczony czynsz winien wynieść 41.687,37 zł, różnica – 615,68 zł,
- w 2019 r. naliczono i pobrano czynsz najmu w wysokości 41.071,32 zł netto, natomiast zgodnie z przedłożonym wyliczeniem naliczony czynsz winien wynieść 42.395,46 zł, różnica – 1.324,14 zł,
- w 2020 r. naliczono i pobrano czynsz najmu w wysokości 41.071,32 zł netto, natomiast zgodnie z przedłożonym wyliczeniem, naliczony czynsz winien wynieść 43.297,26 zł, różnica – 2.225,94 zł.

Osobą odpowiedzialną za koordynowanie spraw związanych z najmem lokali stanowiących własność Skarbu Państwa był Dyrektor Wydziału Zasobów Komunalnych.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 i art. 12 powyższej ustawy o gospodarce nieruchomościami, organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta (tutaj Prezydent Miasta na prawach powiatu), wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a jako organ działający za Skarb Państwa jest zobowiązany do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Zasobów Komunalnych w zakresie:

- zawierania umów najmu na czas nieoznaczony po uprzedniej zgodzie Wojewody Śląskiego stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.) oraz w trybie przewidzianym w art. 37 ust 4 ww. ustawy,

- sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem oraz przekazania wykazu wojewodzie, w celu jego zamieszczenia na stronie podmiotowej wojewody w Biuletynie Informacji Publicznej, stosownie do art. 35 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

Wniosek nr 6

Zapewnić zawieranie umów najmu lokali stanowiących własność Skarbu Państwa przez organ uprawniony do jego reprezentacji w sprawach gospodarowania nieruchomościami, stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Dokonać aktualizacji stawki czynszu najmu lokalu użytkowego przy ul. Wolności, mając na uwadze art. 42 ust. 5, art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305) oraz § 5 umowy najmu nr LU/2016/043 z dnia 11 kwietnia 2016 r.

W zakresie gospodarowania nieruchomościami Miasta Chorzów:

- *W latach 2016 - 2018 dopuszczono do rokowań na zbycie nieruchomości oferty z ceną niższą niż ustalona w ogłoszeniu o rokowaniach.*

W myśl § 25 ust. 1 pkt 2 oraz § 28 ust. 2 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490), w ogłoszeniu o rokowaniach po drugim przetargu zakończonym wynikiem negatywnym zamieszcza się w szczególności informacje o cenie wywoławczej. Przewodniczący komisji przeprowadzającej rokowania otwiera rokowania, przekazując uczestnikom rokowań m.in. informacje o cenie wywoławczej. Komisja przeprowadzająca rokowania odmawia udziału w ustnej części rokowań osobom, których zgłoszenia nie odpowiadają warunkom rokowań.

Powyższe dotyczyło zbycia (sprzedaży i ustanowienia prawa użytkowania wieczystego) następujących nieruchomości:

- *działki nr 802/4 – sprzedaż w dniu 22 grudnia 2016 r.:
cena wywoławcza do I rokowań – 1.200.000,00 zł,
ilość oferentów – 3 z cenami ofertowymi: 650.000,00 zł, 660.000,00 zł oraz 800.000,00 zł,*
- *działek oznaczonych nr: 29/4, 29/2, 16/1, 18/1, 15/5, 15/3, 15/7, 14, 17/1, 17/2, 30/2, 30/4, 13, 12, 15/6, 15/4, 10/2 – sprzedaż w dniu 28.04.2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań 28 marca 2017 r. – 1.695.600,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 680.000,00 zł,*
- *działki 29/7, 29/1 – sprzedaż w dniu 28 kwietnia 2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań 28 marca 2017 r. – 612.800,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 184.000,00 zł,*
- *działki nr 5257/141 – sprzedaż w dniu 31 maja 2017 r.:*

- cena wywoławcza do I rokowań – 290.000,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 146.000,00 zł brutto,*
- *działki nr 217/17 i 258/15 – sprzedaż w dniu 9 czerwca 2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań – 380.000,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 200.000,00 zł brutto,*
- *działki nr 62 – sprzedaż w dniu 9 czerwca 2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań – 38.610,00 zł,
ilość oferentów – 2 z cenami ofertowymi: 20.000,00 zł i 20.000,00 zł,
(jeden z oferentów nie zgłosił się do uczestnictwa w rokowaniach)*
- *działki nr 8, 9, 10, 12/2 – sprzedaż w dniu 19 czerwca 2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań – 925.000,00 zł,
ilość oferentów – 2 z cenami ofertowymi: 500.000,00 zł i 500.000,00 zł,*
- *działki nr 254/29, 257/29 – sprzedaż w dniu 7 sierpnia 2017 r.:
cena wywoławcza do IV rokowań 18 lipca 2017 r. – 300.000,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 210.000,00 zł,*
- *działki nr 99/1, 99/2 – sprzedaż w dniu 25 września 2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań 1 sierpnia 2017 r. – 1.100.000,00 zł,
ilość oferentów – 2 z cenami ofertowymi: 441.000,00 zł i 500.000,00 zł,*
- *działki nr 964/4 – sprzedaż w dniu 28 września 2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań 28 marca 2017 r. – 251.300,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 91.000,00 zł,*
- *działki nr 25 – sprzedaż w dniu 29 listopada 2017 r.:
cena wywoławcza do I rokowań 28 marca 2017 r. – 150.000,00 zł,
ilość oferentów – 2 z cenami ofertowymi: 80.000,00 zł i 80.500,00 zł,*
- *działki nr 4576/174, 3495/174, 3162/174, 4254/173 – sprzedaż w dniu 10 maja 2017 r.:
cena wywoławcza do II rokowań 25 kwietnia 2017 r. – 394.800,00 zł,
ilość oferentów – 2 z cenami ofertowymi: 140.000,00 zł i 130.000,00 zł,*
- *działki nr 2991/175, 3001/253, 3742/253, 422/202 – sprzedaż w dniu 28 maja 2018 r.:
działka nr 2991/175 - cena wywoławcza do I rokowań 24 kwietnia 2018 r. – 12.100,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 4.840,00 zł,
działka nr 3001/253 - cena wywoławcza do I rokowań 24 kwietnia 2018 r. – 2.500,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 1.000,00 zł,
działka nr 3742/253 - cena wywoławcza do I rokowań 24 kwietnia 2018 r. – 5.150,00 zł,
ilość oferentów – 1 z ceną ofertową 2.060,00 zł,
działka nr 4422/202 - cena wywoławcza do I rokowań 24 kwietnia 2018 r. – 8.000,00 zł,
ilość oferentów – 2 z cenami ofertowymi: 3.200,00 zł i 3.500,00 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Wydziału Zarządzania Nieruchomościami ww. zgłoszenia przyjęte do części ustnych rokowań zawierały wszystkie wymagane elementy wymienione w § 26 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490). Uznano zatem, że nie ma podstaw do ich odrzucenia.

Zadania dotyczące weryfikacji ofert i dopuszczenia oferentów do części ustnej rokowań należały do członków wyznaczonej komisji przetargowej, powołanej zarządzeniami Prezydenta Miasta Chorzowa: Nr OR.30.2015 z dnia 5 lutego 2015r., Nr OR.255.2016 z dnia 23 grudnia 2016 r. oraz Nr OR.14.2018 z dnia 12 stycznia 2018 r.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Zarządzania Nieruchomościami Urzędu Miasta Chorzów w zakresie weryfikacji ofert i dopuszczenia oferentów do części ustnej rokowań z uwzględnieniem § 25 ust. 1 pkt 2 oraz § 28 ust. 2 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490 z późn. zm.).

- *W latach 2018 - 2020 nieprawidłowo sporządzono wykazy nieruchomości przeznaczonych do zbycia a następnie ogłoszenia dotyczące przetargów ustnych nieograniczonych na sprzedaż tych nieruchomości, poprzez brak wskazania w nich wymaganych ustawą opisów nieruchomości. Naruszono tym art. 35 ust. 2 pkt 3, art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.) oraz § 13 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490). Stosownie do wskazanych przepisów, w wykazie nieruchomości określa się odpowiednio opis nieruchomości. W ogłoszeniu o przetargu podaje się informacje zamieszczone w wykazie. W ogłoszeniu o przetargu ustnym nieograniczonym zamieszcza się w szczególności informacje o danych wymienionych w art. 35 ust. 2 pkt 1-5 (wskazane dane dotyczą m.in. opisu nieruchomości).*

Powyższe stwierdzono na podstawie wykazów oraz ogłoszeń o przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż następujących nieruchomości:

- *nieruchomości przy ul. Siemianowickiej, oznaczonej jako działki nr: 9, 2447/85, 2449/85,*
- *nieruchomości przy ul. Siemianowickiej oznaczonej jako działki nr: 1414/111, 1485/109, 1411/109, 1412/109, 1778/114,*
- *nieruchomości przy ul. Kościuszki oznaczonej jako działki nr: 613/50, 611/50, 596/45, 593/41.*

Zadania w zakresie prowadzenia postępowań w sprawie sprzedaży nieruchomości w drodze przetargu należały do pracownika Wydziału Zarządzania Nieruchomościami, nadzór w tym zakresie sprawował Dyrektor tego Wydziału.

Wniosek nr 9

Zapewnić prawidłowe sporządzanie wykazów nieruchomości przeznaczonych do zbycia oraz ogłoszeń o przetargach na sprzedaż nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 2 pkt 3, art. 38 ust 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.) oraz § 13 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014 r. poz. 1490 z późn. zm.).

W zakresie ulg w należnościach cywilnoprawnych:

- *W 2020 r. udzielono Ruchowi Chorzów S.A. ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny niezgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) w związku z § 2 ust. 1 pkt 4*

załącznika nr 1 do uchwały Nr XLVI/904/14 Rady Miasta Chorzów z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie zasad, sposobu i trybu umarzania w całości albo w części lub odraczania albo rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, które przypadają miastu Chorzów lub jego jednostkom organizacyjnym. Zgodnie z przepisem ww. ustawy, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast w myśl zasad wskazanych przez Radę Miasta Chorzów, okres odroczenia terminu płatności nie może być dłuższy niż rok.

Ustalono, że Miasto Chorzów:

- w dniu 7 stycznia 2019 r. zawarło umowę nr 14.2019, na podstawie której udzieliło spółce pożyczki w wysokości 412.740,42 zł. Termin spłaty pożyczki wyznaczono na dzień 16 grudnia 2019 r. Aneks nr 1 z dnia 12 grudnia 2019 r. przesunięto termin spłaty pożyczki do 23 grudnia 2019 r., następnie aneksem nr 2 z dnia 20 grudnia 2019 r. przesunięto termin spłaty pożyczki do 30 października 2020 r. Z kolei aneksem nr 3 z dnia 29 października 2020 r. termin ten przesunięto do 30 czerwca 2021 r.*
- w dniu 31 stycznia 2019 r. zawarło umowę nr 209.2019, na podstawie której udzieliło spółce pożyczki w wysokości 1.587.258,58 zł. Termin spłaty pożyczki wyznaczono na dzień 16 grudnia 2019 r. Aneks nr 1 z dnia 12 grudnia 2019 r. przesunięto termin spłaty pożyczki do 23 grudnia 2019 r., następnie aneksem nr 2 z dnia 20 grudnia 2019 r. przesunięto termin spłaty pożyczki do 30 października 2020 r. Z kolei aneksem nr 3 z dnia 29 października 2020 r. termin ten przesunięto do 30 czerwca 2021 r.*

Wobec powyższego, zawierając aneksy nr 3 do ww. umów pożyczek nr 14.2019 z dnia 7 stycznia 2019 r. oraz nr 209.2019 z dnia 31 stycznia 2019 r. prolongowano termin spłaty pożyczek do dnia 30 czerwca 2021 r., tj. o 18 miesięcy.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że aneksami nr 3 do ww. umów pożyczek prolongowano termin spłaty pożyczek do dnia 30 czerwca 2021 r. na wniosek Pożyczkodawcy.

Dokumentację w zakresie udzielonych pożyczek, w tym odroczenia terminu płatności, przygotowywali pracownicy Wydziału Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawował Dyrektor tego Wydziału. Aneks nr 3 do umowy został zawarty przez p. Andrzeja Kotala – Prezydenta Miasta Chorzów.

Wniosek nr 10

Zapewnić udzielanie ulg w spłacie należności mających charakter cywilnoprawny zgodnie z postanowieniami uchwały Nr XLVI/904/14 Rady Miasta Chorzów z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie zasad, sposobu i trybu umarzania w całości albo w części lub odraczania albo rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, które przypadają miastu Chorzów lub jego jednostkom organizacyjnym, mając na uwadze art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2019 - 2020 nie dołożono należytej staranności w zakresie przeprowadzania czynności sprawdzających w zakresie wykazanych przez podatników danych w deklaracjach na podatek od nieruchomości oraz nie wezwano podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych.*

Zgodnie z art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz.900 z późn. zm.), w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. W myśl art. 272 pkt 3 ww. ustawy, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u ww. podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. Zgodnie z art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o nr ewidencyjnym 1/363, który prowadził działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej. Podatnik w złożonych w latach 2019 - 2020 deklaracjach nie wykazał infrastruktury kolejowej. W dniu 24 października 2019 r. zawarto umowę dzierżawy części działki nr 1836/103 będącej własnością Miasta Chorzów. Celem umowy było umożliwienie użytkowania bocznicy kolejowej łączącej nieruchomość pozostającą we władaniu podatnika. Umowa została zawarta na okres 3 lat, tj. od 1 listopada 2019 r. do 31 października 2022 r. Ponadto, z załącznika mapowego do umowy dzierżawy wynikało, że na części nieruchomości podatnika znajdowały się tory kolejowe wraz z placem węglowym.*

Zgodnie z wyjaśnieniami, z uwagi na złożoność sprawy oraz konieczność jej dokładnej analizy, organ podatkowy zwrócił się w trakcie kontroli do Wydziału Egzekucji i Windykacji, w ramach którego funkcjonuje zespół ds. kontroli podatkowej, o uwzględnienie w planie kontroli na rok 2021 nieruchomości ww. podatnika.

- *podatnika o nr ewidencyjnym 1/1785 udzielającego świadczeń zdrowotnych, który złożył deklarację podatkową na rok 2020 i wykazał w załączniku do deklaracji dane o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania 6 działek o łącznej powierzchni 35.747,20 m² oraz 6 budynków o łącznej powierzchni 7.878,25m².*

Podatnik jako podstawę prawną zwolnienia przyjął art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. W myśl wskazanego przepisu, zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Ponadto, podatnik w powyższej deklaracji nie wykazał budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W dokumentacji podatkowej ww. podatnika, ujęto pismo nr GN.I.68452.75.2011.BK informujące o zawarciu umowy dzierżawy pomiędzy Urzędem Miasta Chorzów a podatnikiem w zakresie działki na cele parkingowe.

W udzielonych wyjaśnieniach stwierdzono m.in., że „nie można uznać przedmiotowego podmiotu za przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy Prawo przedsiębiorców, mając na względzie przepisy ustrojowe dotyczące tego podmiotu, tj. przepisy ustawy o działalności leczniczej. Jak wynika z art. 2 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy, wyraźnie wskazano bowiem, że samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej to podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami. W przedmiotowym przypadku za takim podejściem przemawia także przepis art. 16 ustawy o działalności leczniczej, zgodnie z którym działalność lecznicza jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców, jednakże zgodnie z ust. 1a pkt 1 ww. przepisu nie stanowi działalności regulowanej działalność lecznicza, która wykonywana jest przez podmioty lecznicze w formie jednostki budżetowej, a z takim przypadkiem mamy w przedmiotowej sprawie do czynienia. Tym samym należało uznać za zasadne wykazane przez Podatnika zwolnienie. Jednocześnie odnosząc się do braku deklarowania przez Podatnika budowli, z powodów opisanych powyżej, tj. nieuznania podmiotu za przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą, organ podatkowy uznał, że nie istnieją podstawy prawne do ich wykazywania.”

Jednakże działalność lecznicza jest zorganizowanym przedsięwzięciem gospodarczym. Działalność leczniczą można prowadzić jako: działalność regulowaną, działalność pożytku publicznego oraz działalność charytatywno-opiekuńczą, jeżeli przepisy odrębne przewidują prowadzenie takiej działalności. Wyliczenie zawarte w art. 16 ustawy o działalności leczniczej nie jest zamknięte. Działalność lecznicza przybiera często inną postać, np. działalności naukowo-badawczej. Przepisy prawa nie pozostawiają wątpliwości, działalność lecznicza jest działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, który przesądza o tym, że działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność usługowa a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Należy stwierdzić, że SP ZOZ jest osobą prawną, która we własnym imieniu, w sposób zorganizowany i ciągły, świadczy usługi, zatem warunki z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej spełnia w sposób wyczerpujący. Konsekwencją powyższego jest to, że podatnik powinien opodatkować /jeżeli posiada/ stosownie do ustalonej wartości budowle, a także brak jest przesłanek do uznania nieruchomości za zwolnione na podstawie art.7 ust.1 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), przy założeniu, że w zadeklarowanych do zwolnienia budynkach prowadzi podatnik działalność leczniczą, a grunt /park/ stanowią ciągi komunikacyjne niezbędne do prowadzenia tej działalności. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

- *podatnika o nr ewidencyjnym 1/1500 udzielającego świadczeń zdrowotnych, który w złożonej deklaracji na rok podatkowy 2020, jako budowle wykazał „parking”, a nie wykazał: słupów oświetleniowych oraz ogrodzenia wraz z bramą wjazdową posadowionych na nieruchomości pozostającej w jego posiadaniu. Zgodnie z danymi wynikającymi z ogólnodostępnej strony internetowej, na nieruchomości znajdują się m.in. teren utwardzony kostką brukową, słupy oświetleniowe oraz ogrodzenie wraz z bramą wjazdową.*

W trakcie kontroli, zgodnie z wyjaśnieniami, organ podatkowy dokonał weryfikacji nieruchomości należącej do podatnika.

W ramach czynności sprawdzających wezwano podatnika do złożenia w formie pisemnej wyjaśnień, czy podatnik jest w posiadaniu innych budowli niż wskazane w deklaracji na rok podatkowy 2020, a także czy na nieruchomości pozostającej we władaniu podatnika mogą znajdować się sieci uzbrojenia terenu: sieć elektroenergetyczna, sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć ciepłownicza, sieć gazowa czy sieć komunikacyjna.

- podatnika o numerze ewidencyjnym 1/555 prowadzącego działalność gospodarczą, który w złożonej na rok podatkowy 2020 deklaracji wykazał jako budowle do opodatkowania parking, a nie wykazał: ogrodzenia, bramy wjazdowej, oświetlenia, namiotu magazynowego. Z ogólnodostępnej strony internetowej podatnika wynika, że zakres prowadzonej działalności dotyczy sprzedaży maszyn, urządzeń oraz akcesoriów dla branży spożywczej. Nieruchomość na której prowadzona jest działalność handlowa jest ogrodzona, posiada bramę wjazdową, oświetlenie, namiot magazynowy.*

Organ podatkowy ustalił w trakcie kontroli, że na nieruchomości znajdują się m.in. teren utwardzony, kostka brukowa, słupy oświetleniowe, ogrodzenie wraz z bramą wjazdową oraz hala namiotowa. W ramach czynności sprawdzających wezwano podatnika do złożenia w formie pisemnej wyjaśnień, czy podatnik jest w posiadaniu innych budowli niż wskazane w deklaracji na rok podatkowy 2020, a także czy na nieruchomości pozostającej we władaniu podatnika mogą znajdować się sieci uzbrojenia terenu: sieć elektroenergetyczna, sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć ciepłownicza, sieć gazowa czy sieć komunikacyjna.

- podatnika o nr ewidencyjnym 1/733, który w załączniku do deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2020 nie wykazał jako budowli dwóch zbiorników.*

W trakcie kontroli organ podatkowy w ramach czynności sprawdzających wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień dlaczego Spółka deklaruje do opodatkowania dwa fundamenty pod silosy cementu a jedynie jeden silos i dlaczego deklaruje jedynie fundament pod mieszalnik.

W trakcie kontroli, zgodnie z wyjaśnieniami, spółka poinformowała organ podatkowy o powstaniu zaległości podatkowych w latach 2016 - 2020 w kwocie 4.894,50 zł rocznie, w wyniku powyższych zmian, oraz złożyła korektę i dokonała zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami.

Zadania w zakresie analizy prawidłowości złożonych deklaracji podatkowych wykonywali pracownicy Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 11

Przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr ewidencyjnych: 1/363, 1/1785, 1/1500, 1/555 za lata 2016 - 2020, mając na uwadze art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 z późn. zm.) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy Ordynacja podatkowa postępowanie podatkowe.

W zakresie planu finansowego:

- *W uchwałach budżetowych Miasta Chorzów na 2016 r., 2017 r., 2018 r., 2019 r., 2020 r. oraz 2021 r., w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy”, zaplanowano wydatki bieżące z tytułu wpłat na rzecz KZK GOP w Katowicach oraz Gornośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w kwocie niższej od należnych wpłat Miasta Chorzów na rzecz tych podmiotów w tym okresie.*

W myśl art. 249 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), w planie finansowym urzędu jednostki samorządu terytorialnego ujmuje się wszystkie wydatki budżetowe nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych, w tym wydatki związane z funkcjonowaniem organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego i zarządu jednostki samorządu terytorialnego. Z kolei, w myśl art. 254 pkt 3 ww. ustawy, w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, obowiązuje m.in. następująca zasada gospodarki finansowej: dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Stwierdzono, że:

- *w 2016 r., w budżecie miasta wydatki bieżące z tytułu dopłat do KZK GOP zaplanowano w wysokości 18.766.300 zł, jednakże w trakcie 2016 r. uchwałami Rady Miasta Chorzów dokonywano zmniejszenia planowanych wydatków:*

- uchwałą Nr XVII/314/16 z dnia 28 stycznia 2016 r. zmniejszono wydatki o kwotę 413.000,00 zł, uchwałą Nr XIX/382/16 z dnia 31 marca 2016 r. zwiększono wydatki o kwotę 413.000,00 zł,

- uchwałą Nr XX/386/16 z dnia 28 kwietnia 2016 r. zmniejszono wydatki o kwotę 187.000,00, natomiast uchwałą Nr XXVIII/520/16 z dnia 27 października 2016 r. zwiększono wydatki o kwotę 643.807,00 zł,

Z kolei według załącznika do uchwały Zgromadzenia KZK GOP, wysokość wpłaty wnoszonej przez gminę Chorzów na 2016 r. ustalono w wysokości 18.766.299,64 zł.

- *w 2017 r., w budżecie miasta wydatki bieżące z tytułu dopłat do KZK GOP zaplanowano w wysokości 18.381.272 zł, natomiast zgodnie z załącznikiem do uchwały Zgromadzenia KZK GOP ustalono dopłaty na rok 2017 r. w wysokości 18.685.086,30 zł. Zwiększenia o kwotę 303.815,00 zł planowanych wydatków z powyższego tytułu dokonano w dniu 28 września 2017 r. uchwałą Rady Miasta Chorzów Nr XLI/743/17.*

- *w 2018 r., w budżecie miasta wydatki bieżące z tytułu dopłat do KZK GOP zaplanowano w wysokości 19.367.184,76 zł, jednakże w trakcie 2018 r. uchwałą Rady Miasta Chorzów Nr XLV/836/18 z dnia 25 stycznia 2018 r. dokonywano zmniejszenia planowanych wydatków o kwotę 918.000,00 zł. Zwiększenia planu wydatków z powyższego tytułu o łączną kwotę 923.268,00 zł dokonano uchwałami Rady Miasta Nr LI/921/18 z dnia 21 czerwca 2018 r. oraz Nr LIV/981/18 z dnia 11 października 2018 r.*

Z kolei według załącznika do uchwały Zgromadzenia KZK GOP, wysokość wpłaty wnoszonej przez gminę Chorzów na 2018 r. ustalono w wysokości 19.367.184,76 zł.

- w 2019 r., w budżecie miasta wydatki bieżące z tytułu dopłat do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zaplanowano w wysokości 12.767.718,00 zł, natomiast wydatki majątkowe w wysokości 8.367.773,00 zł.

Jednakże z załącznika do uchwały Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wysokość wpłaty wnoszonej przez gminę Chorzów ustalono w wysokości 21.135.491,00 zł, w tym część bieżąca 20.889.697,00 zł i część majątkowa 245.794,00 zł.

W trakcie 2019 r. nie dokonano zmian w planowanej kwocie wydatków bieżących na ww. cel.

- w 2020 r., w budżecie miasta wydatki bieżące z tytułu dopłat do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zaplanowano w wysokości 11.035.267,00 zł, natomiast wydatki majątkowe w wysokości 12.396.449,00 zł. Uchwałą Rady Miasta Chorzów Nr XXIII/365/20 z dnia 28 maja 2020 r. zwiększono kwotę planowanych wydatków bieżących na ten cel o 1.959.666,00 zł. Łączna kwota planowanych wydatków bieżących wynosiła 12.994.933,00 zł. Jednakże z załącznika do uchwały Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wynikało, że wysokość wpłaty wnoszonej przez gminę Chorzów ustalono w wysokości 23.431.716,00 zł, w tym część bieżąca 23.407.567,00 zł i część majątkowa 24.149,00 zł.

- w 2021 r., w budżecie miasta wydatki bieżące z tytułu dopłat do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zaplanowano w wysokości 8.841.125,00 zł, natomiast wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 9.929.841,00 zł. Jednakże z załącznika do uchwały Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wynikało, że część zmienna składki wnoszonej przez gminę Chorzów będzie wynosić 18.770.966,00 zł, w tym część bieżąca 18.758.841,00 zł i część majątkowa 12.125,00 zł. Do dnia zakończenia kontroli, plan w powyższym zakresie nie został zmieniony.

Skutkiem powyższego w budżetach miasta na lata 2019 - 2021 zaniżono kwotę planowanych wydatków bieżących odpowiednio o kwotę: 8.121.797,00 zł w 2019 r., 12.372.300 zł w 2020 r., 9.917.716,00 zł w 2021 r.

Przy prawidłowej wysokości wydatków bieżących z tytułu dopłat do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2020 r. niespełniona byłaby relacja wynikająca z art. 242 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z tym przepisem, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy.

W uchwale Nr XVI/274/19 Rady Miasta Chorzów z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie uchwały budżetowej Miasta Chorzów na rok 2020, plan dochodów bieżących wynosił 666.146.269,59 zł, natomiast plan wydatków bieżących wynosił 656.902.400,00 zł. W uchwale tej nie planowano przychodów z tytułu nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych oraz wolnych środków.

Wobec powyższego, przy uwzględnieniu prawidłowej kwoty wydatków bieżących z tytułu składek do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, zaplanowane w budżecie wydatki bieżące wynosiłyby 669.274.700,00 zł, stąd też dochody bieżące w kwocie 666.146.269,59 zł byłyby niższe niż planowane wydatki bieżące o kwotę 3.128.430,41 zł.

Ponadto ustalono, że wg stanu na dzień 31 marca 2020 r., zgodnie z uchwałą budżetową z późniejszymi zmianami:

- planowane dochody bieżące wynosiły: 667.735.072,18 zł,*
- planowane wydatki bieżące wynosiły 662.500.233,98 zł,*
- planowane przychody z tytułu wolnych środków – 1.525.842,11 zł.*

Mając na uwadze, iż planowane wydatki bieżące wskazane powyższej były zaniżone o kwotę 12.372.300 zł, na dzień 31 marca 2020 r. planowany budżet wykazywał deficyt operacyjny w kwocie 5.611.619,69 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta Chorzów, zmniejszenie w latach 2016 i 2018 planu wydatków na powyższy cel oraz przyjęcie w 2017 r. czasowo niższego planu wynikało z konieczności przesunięcia środków na wydatki niezbędne dla realizacji zadań gminy polegających na utrzymaniu czystości terenów Miasta oraz związanych ze zwrotem kosztów z tytułu usunięcia z drogi publicznej i przechowywania pojazdów zgodnie z postanowieniem SKO. Natomiast w zakresie zaplanowania w budżetach miasta na lata 2019 - 2021 niższych kwot wydatków bieżących na poczet wydatków majątkowych wyjaśniono, iż GZM nieprawidłowo naliczał wartości składki bieżącej, gdzie jako wydatki inwestycyjne ujmowano środki przekazywane przez GZM do spółki Tramwaje Śląskie SA a przeznaczone na inwestycje nie na opłaty przewozowe. Kwestia ta wielokrotnie podnoszona była na spotkaniach Walnego Zgromadzenia GZM. Miasto Chorzów wystosowało do GZM pismo informujące o konieczności stosowania prawidłowego rozdziału składki. Odpowiedź GZM potwierdziła słuszność tych uwag (pismo z dnia 18.09.2018 r.). Z uwagi na powyższe oraz fakt, że rozliczenia w tym zakresie zależą od uzgodnień obu stron, a podział składki nie jest materią ustawową i brak jest regulacji w tym zakresie, przyjęto prawidłowy podział składki, tym bardziej, że GZM nigdy nie kwestionował takiego podziału przyjmując wpłaty w zastosowanej przez Miasto Chorzów klasyfikacji budżetowej.

Z § 38 ust. 4 i 5 oraz § 39 ust. 1 Statutu Związku Metropolitalnego „Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”, stanowiącego załącznik do uchwały Nr VI/1/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 16 lutego 2018 r., część zmienna składki rocznej może zostać ustalona w podziale na część majątkową i bieżącą, w zależności od planowanego jej przeznaczenia na wydatki majątkowe bądź bieżące. Zgromadzenie decyduje o zakresie zadań, które będą realizowane przez Związek Metropolitalny w kolejnym roku budżetowym, a także o wysokości części zmiennej składki rocznej poszczególnych gmin, zgodnie z którą gminy członkowskie wpłacają zaliczki na poczet ww. składki.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Miasta Chorzów wprowadzonym zarządzeniem Nr OR.17.2014 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 26 stycznia 2015 r. z późn. zm., zarządzeniem Nr OR.224.2018 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 16 listopada 2018 r. z późn. zm. oraz zarządzeniem Nr OR.284.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 24 grudnia 2019 r. z późn. zm., do zadań Skarbnika należy w szczególności nadzorowanie i kontrola realizacji budżetu Miasta w okresie roku budżetowego oraz nadzór nad opracowywaniem budżetu.

Ponadto ustalono, że w latach 2019 - 2020 koszty z tytułu ww. składek w całości księgowano na koncie 407 „Pozostałe obciążenia”. Natomiast w polityce rachunkowości jednostki nie uwzględniono kompleksowo zasad ewidencji na tym koncie ww. składki, która służy zarówno finansowaniu zadań bieżących jak i majątkowych. W zakładowym planie kont, wprowadzonym

zarządzeniem Nr SK.3.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 2 stycznia 2019 r., w załączniku Nr 3 do tego zarządzenia, konto 407 „Pozostałe obciążenia” służy do ewidencji kosztów z tytułu wpłat gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących oraz kosztów zwrotu dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w ustawie o finansach publicznych, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Zadania w zakresie opracowania budżetu wykonywali pracownicy Wydziału Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawował Dyrektor tego Wydziału. Ustalenie i aktualizacja przyjętych zasad rachunkowości należała do kierownika jednostki zgodnie z przepisami art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.), do zadań Prezydenta Miasta należało w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady miejskiej. Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Miasta Chorzów, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, był p. Andrzej Kotala – Prezydent Miasta Chorzów.

Wniosek nr 12

Podjąć działania w celu zapewnienia ujęcia w budżecie Miasta Chorzów na 2021 r. prawidłowej kwoty wydatków bieżących i majątkowych z tytułu dopłat do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii uwzględniającej postanowienia uchwały Nr 310/2020 Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie podania do wiadomości informacji o terminach płatności oraz wielkości rat części zmiennej składek rocznych wnoszonych przez gminy członkowskie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w 2021 r., stosownie do art. 249 ust. 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów w zakresie prawidłowego opracowania budżetu, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww.

Wniosek nr 13

Uzupełnić założowy plan kont stanowiący załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr SK.3.2019 Prezydenta Miasta Chorzów w zakresie opisu do konta 407 „Pozostałe obciążenia” w zakresie zasad ewidencji składek rocznych wnoszonych przez gminy członkowskie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, mając na uwadze art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

- *W 2017 r. Miasto Chorzów zaciągnęło dwa zobowiązania, pomimo braku upoważnienia wynikającego z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), co dotyczyło:*
 - *umowy dotacji zawartej w dniu 28 grudnia 2017 r. ze Śląską Fundacją Pomoc Niepełnosprawnym im. Grzegorza Zymanka na zadanie „Chorzowskie Centrum Integracji Osób z Niepełnosprawnością” w wysokości 70.000,00 zł obciążającej budżet 2018 r.*

- umowy dotacji zawartej w dniu 28 grudnia 2017 r. z Chorzowskim Stowarzyszeniem Trzeźwościowym „Feniks” na zadanie „Zwiększenie dostępności pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz prowadzenie działań podtrzymujących abstynencję trzeźwych alkoholików Kompleksowy program pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom” w wysokości 200.000,00 zł, na lata 2018 - 2019.

Powyższym naruszono art. 211 ust. 1-4 oraz art. 261 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest uchwalany na rok budżetowy. Rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa. Kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.

Uchwała Rady Miasta Chorzów Nr XLIV/826/17 z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie uchwały budżetowej Miasta Chorzów na rok 2018 obowiązywała od 1 stycznia 2018 r., łącznie z jej upoważnieniem w niej zawartym, stąd też od tego dnia Prezydent Miasta mógł zaciągać zobowiązania obciążające budżetu 2018 r.

Zgodnie z art. 228 ust. 1 ww. ustawy, uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

W wykazie przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej, podjętej na lata 2018 - 2023, stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały Nr XLIV/827/17 Rady Miasta Chorzów z dnia 21 grudnia 2017 r., brak było powyższych zadań.

Umowy nie należały też do kategorii umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnym była niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej był Zastępca Skarbnika Miasta – Dyrektor Wydziału Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta

Umowy dotacji zostały zawarte przez p. Marcina Michalik – Zastępcę Prezydenta Miasta przy kontrasygnacie p. Małgorzaty Kern – Skarbnika Miasta Chorzów.

Wniosek nr 14

Zaciągać zobowiązania dotyczące danego roku budżetowego w okresie obowiązywania uchwały budżetowej, zgodnie z wymogami art. 211 i art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305) oraz zaciągać zobowiązania wieloletnie zgodnie z upoważnieniami udzielonymi przez Radę Miasta Chorzów stosownie do art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości:

- *Do dnia zakończenia kontroli prowadzono odrębne księgi główne Urzędu Miasta Chorzów w ramach osobnych, niezależnych systemów w programie Rekord FK. Odrębnie dla dochodów podatkowych a odrębnie dla dochodów niepodatkowych oraz wydatków budżetu.*

Taki sposób prowadzenia ewidencji księgowej został określony zarządzeniami Nr SK.5.2016 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 31 maja 2016r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu polityki rachunkowości dla Urzędu Miasta Chorzów z późn. zm., a następnie Nr SK.3.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu polityki rachunkowości dla Urzędu Miasta Chorzów z późn.zm.

W związku z powyższym zaniechano wygenerowania zbiorczego zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej na koniec każdego okresu sprawozdawczego oraz zestawienia obrotów dzienników częściowych o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Naruszono tym art. 13 ust.1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) zgodnie z którym księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które mogą mieć formę dzienników częściowych składających się na jeden dziennik, jedną księgę główną.

Zgodnie ze wskazanym art. 18 ustawy, na podstawie zapisów na kontach księgi głównej sporządza się na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, zestawienie obrotów i sald. Obroty tego zestawienia powinny być zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych.

Natomiast zgodnie z art. 14 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi. Jeżeli stosuje się dzienniki częściowe, grupujące zdarzenia według ich rodzajów, to należy sporządzić zestawienie obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy.

W konsekwencji bilanse oraz sprawozdania Rb-27S i Rb-N urzędu miasta Chorzów, nie wynikały bezpośrednio z ksiąg rachunkowych urzędu a powstały na podstawie dwóch odrębnie sporządzonych bilansów i sprawozdań: jednego sporządzonego na podstawie ksiąg rachunkowych dochodów podatkowych w Wydziale Budżetu i Analiz oraz drugiego na podstawie ksiąg rachunkowych dochodów niepodatkowych i wydatków w Wydziale Księgowości Urzędu Miasta.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami przyczyną powyższego była przyjęta organizacja pracy zgodnie z którą księgi syntetyczne w zakresie podatków i opłat lokalnych prowadzone były w Wydziale Budżetu i Analiz, gdzie były sporządzane zestawienia obrotów dzienników (oddziałów), natomiast analityczna ewidencja księgowa wpłat w zakresie podatków i opłat lokalnych, księgi rachunkowe pozostałych dochodów niepodatkowych oraz wydatków prowadzone były w Wydziale Księgowości Urzędu Miasta, gdzie były sporządzane zestawienia w tym zakresie.

Zadania z zakresu organizacji pracy w Urzędzie Miasta Chorzów należały do p. Andrzeja Kotali – Prezydenta Miasta Chorzów. Prezydent powierzył zadania z zakresu prowadzenia rachunkowości urzędu miasta Głównemu Księgowemu Urzędowi, Naczelnikowi Wydziału Księgowości. Natomiast zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości budżetu powierzył

p. Małgorzacie Kern – Skarbnikowi Miasta, a następnie od 2017 r. Zastępcy Skarbnika Miasta, Dyrektorowi Wydziału Budżetu i Analiz.

Bilanse Urzędu Miasta za lata 2016 - 2019 sporządzone na podstawie dwóch odrębnych bilansów zostały podpisane przez p. Małgorzatę Kern – Skarbnika Miasta Chorzów oraz p. Andrzeja Kotalę – Prezydenta Miasta Chorzów.

Wniosek nr 15

Zapewnić prowadzenie jednej księgi głównej Urzędu Miasta Chorzów oraz sporządzanie zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej na koniec każdego okresu sprawozdawczego oraz zestawienia obrotów dzienników częściowych, stosownie do art. 13 ust.1 pkt 1 i pkt 2 i pkt 3, art. 14 ust. 2 i 3 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

- *W 2020 r. zaniechano wyjaśnienia i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych w księgach roku na który przypadał termin inwentaryzacji, a także udokumentowania przeprowadzenia oraz wyników inwentaryzacji środków zdeponowanych w banku z tytułu odsetek na lokacie według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Naruszono tym art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.), zgodnie z którym przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.*

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank Gospodarstwa Krajowego potwierdził Lokatę Negocjowaną Rynku Pieniężnego zawartą na kwotę 10.000.000,00 zł oraz odsetki na kwotę 5.260,27 zł. Ww. odsetki nie zostały przypisane w księgach rachunkowych budżetu 2019 r., lecz zostały ujęte po zakończeniu lokaty, w dacie wpływu na rachunek bankowy budżetu, w księgach rachunkowych organu w styczniu 2020 r., na podstawie wyciągu bankowego.

Przeprowadzając inwentaryzację środków pieniężnych w drodze potwierdzenia sald według stanu na 31 grudnia 2019 r. udokumentowano jedynie częściowo wykonane czynności inwentaryzacyjne i wyniki inwentaryzacji. Na potwierdzeniu z dnia 14 stycznia 2020 r. brak było adnotacji potwierdzającej zgodność salda z zapisami w księgach rachunkowych, dokument wpłynął do Urzędu Miasta Chorzów 20 stycznia 2020 r.

W myśl zapisów instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej zarządzeniem Nr OR/29/2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 31 stycznia 2019 r. Inwentaryzacja środków pieniężnych na rachunkach bankowych, kredytów bankowych oraz należności i zobowiązań polega na uzyskaniu pisemnej informacji o ich stanie w księgach rachunkowych kontrahentów jednostki oraz ustaleniu i wyjaśnieniu różnic w stosunku do stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych Urzędu Miasta Chorzów.

Zadania w zakresie ujmowania odsetek od lokat należały do pracowników Wydziału Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Teresa Grzesica – Zastępca Skarbnika Miasta – Dyrektor Wydziału Budżetu i Analiz. Zadania z zakresu prawidłowego ujęcia

w księgach rachunkowych różnic inwentaryzacyjnych i ich rozliczenia jak również, prawidłowego i terminowego uzgodnienia sald przez Wydział Księgowości i Wydział Budżetu i Analiz oraz uzgodnienia środków pieniężnych na rachunkach bankowych i wielkości ewentualnych kredytów i pożyczek należały do p. Małgorzaty Kern – Skarbnika Miasta Chorzów.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów w zakresie prawidłowego rozliczania różnic inwentaryzacyjnych, udokumentowania przeprowadzenia i wyników inwentaryzacji w drodze potwierdzenia sald, mając na uwadze art. 27 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) oraz § 27 zarządzenia Nr OR/29/2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacji oraz zasad odpowiedzialności pracowników Urzędu Miasta Chorzów w zakresie inwentaryzacji.

- *W 2017 r. i 2018 r. nieprawidłowo przeprowadzono inwentaryzację odsetek od pożyczek zaciągniętych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach zaksięgowanych na kontach Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe” i Ma 260 „Zobowiązania finansowe” drogą weryfikacji sald, niezgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.), który stanowi, że inwentaryzacja drogą weryfikacji sald polega na porównaniu danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.*

W 2017 r. naliczenie powyższych odsetek zostało zaksięgowane na ww. kontach w łącznej wysokości 934.917,93 zł. Prawidłowa wartość przypisu odsetek od zaciągniętych pożyczek, powinna wynosić łącznie 151.105,02 zł (różnica wynosiła 783.812,91 zł). Prawidłową wartość odsetek przypisano w 2019 r., gdy w toku inwentaryzacji wykryto nieprawidłowość.

Natomiast w toku przeprowadzonej inwentaryzacji odsetek od zaciągniętych pożyczek drogą weryfikacji sald na dzień 31 grudnia: 2017 i 2018 roku nie wykazano różnic inwentaryzacyjnych, pomimo że kwota odsetek została przypisana nieprawidłowo.

Ponadto nie udokumentowano wyników przeprowadzonej w latach 2017 i 2018 inwentaryzacji w odpowiednim protokole, co było niezgodne z art. 27 ust 1 ww. ustawy, zgodnie z którym przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Zgodnie z § 31 pkt 5 instrukcji inwentaryzacji w Urzędzie Miasta Chorzów, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Nr OR.183.2012r. Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 27 września 2012 r. w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacji oraz zakresu odpowiedzialności pracowników Urzędu Miasta Chorzów, wyniki inwentaryzacyjne przeprowadzonej w drodze weryfikacji ujmuje się w odpowiednim protokole. Zgodnie z wyjaśnieniem p. Małgorzaty Kern – Skarbnika Miasta Chorzów, na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 2018 r. nie ujawniono różnic inwentaryzacyjnych wynikających z nieprawidłowo ustalonej kwoty hipotetycznych odsetek, w związku z czym nie wykazano ich w odpowiednim protokole.

Zgodnie z ww. zarządzeniem zadania w zakresie prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji drogą weryfikacji sald w zakresie ksiąg rachunkowych budżetu odpowiedzialna była p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta Chorzów.

Wniosek nr 17

Zapewnić rzetelne przeprowadzenie inwentaryzacji odsetek od zaciągniętych pożyczek drogą weryfikacji sald, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 oraz art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) mając na uwadze postanowienia rozdziału V zarządzenia Nr OR/29/2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacji oraz zasad odpowiedzialności pracowników Urzędu Miasta Chorzów w zakresie inwentaryzacji.

- *Do dnia zakończenia kontroli, zaniechano ujęcia operacji dotyczących naliczenia należności z tytułu odsetek od pożyczek udzielanych przez Miasto Chorzów w księgach rachunkowych budżetu na koncie 250 „Należności finansowe” w korespondencji z kontem 909 „Rozliczenia międzyokresowe”. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.) zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.*

Miasto Chorzów w latach 2017 - 2019 r. udzieliło pożyczek na podstawie:

- *umowy pożyczki nr 427/2017 z dnia 30 marca 2017 r., Starochorzowskiemu Centrum Sportu „SOKÓŁ” z Chorzowa pożyczki w wysokości 500.000,00 zł. Z tytułu przekazanej kwoty pożyczki, pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w postaci odsetek w wysokości odpowiadającej zmiennej stopie procentowej ustalonej w oparciu o stawkę WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów międzybankowych z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień spłaty odsetek, powiększonej o marżę w wysokości 4 punkty procentowe w stosunku rocznym.*
- *umowy pożyczki nr 386.2018 z dnia 28 lutego 2018 r., Starochorzowskiemu Centrum Sportu „SOKÓŁ” z Chorzowa w wysokości 500.000,00 zł. Z tytułu przekazanej kwoty pożyczki, pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w postaci odsetek w wysokości odpowiadającej zmiennej stopie procentowej ustalonej w oparciu o stawkę WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów międzybankowych z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień spłaty odsetek, powiększonej o marżę w wysokości 4 punkty procentowe w stosunku rocznym.*
- *umowy pożyczki nr 14.2019 z dnia 7 stycznia 2019 r Ruchowi Chorzów S.A. z Chorzowa w wysokości 412.740,42 zł. Z tytułu przekazanej kwoty pożyczki, pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w postaci odsetek w wysokości odpowiadającej zmiennej stopie procentowej ustalonej w oparciu o stawkę WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów międzybankowych z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień spłaty odsetek, powiększonej o marżę w wysokości 4 punkty procentowe w stosunku rocznym.*
- *umowy pożyczki nr 209.2019 z dnia 31 stycznia 2019 r., Ruchowi Chorzów S.A. z Chorzowa w wysokości 1.587.258,58 zł. Z tytułu przekazanej kwoty pożyczki, pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w postaci odsetek w wysokości odpowiadającej zmiennej stopie procentowej ustalonej w oparciu o stawkę WIBOR dla jednomiesięcznych*

depozytów międzybankowych z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień spłaty odsetek, powiększonej o marżę w wysokości 4 punkty procentowe w stosunku rocznym.

Zgodnie z zasadami funkcjonowania kont 250 i 909, opisanymi w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr SK.5.2016 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu polityki rachunkowości dla Urzędu Miasta Chorzów oraz zarządzenia Nr SK.3.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu polityki rachunkowości dla Urzędu Miasta Chorzów, na stronie Wn konta 250 ujmuje się należne odsetki od należności finansowych (udzielone pożyczki), w korespondencji z kontem 909, natomiast na stronie Ma konta 909 ujmuje się m.in. równowartość przypisanych odsetek od pożyczek udzielonych, w korespondencji z kontem 250.

Tożsame regulacje zawarte są w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.), wcześniej w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.).

Zgodnie z § 11 ww. rozporządzeń, odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Z wyliczeń dokonanych przez pracowników Urzędu Miasta Chorzów wynikało, że:

- wysokość odsetek hipotecznych od pożyczek udzielonych Starochorzowskiemu Centrum Sportu Sokół, które winny być przypisane w okresach kwartalnych wynosiły:

- na II kwartał 2017 r. – 7.210,68 zł,
- na III kwartał 2017 r. – 2.403,57 zł,
- na I kwartał 2018 r. – 2.395,07 zł,
- na II kwartał 2018 r. – 3.708,49 zł.

- wysokość odsetek hipotecznych od pożyczek udzielonych Ruchowi Chorzów S.A., w okresach kwartalnych wynosiły łącznie z dwóch umów (do obliczeń przyjęto dla każdego miesiąca wartość stawki WIBOR 1M z ostatniego dnia roboczego danego miesiąca):

- na I kwartał 2019 r. – 19.051,42 zł,
- na II kwartał 2019 r. – 28.072,88 zł,
- na III kwartał 2019 r. – 28.381,37 zł,
- na IV kwartał 2019 r. – 37.607,58 zł,
- na I kwartał 2020 r. – 29.733,70 zł,
- na II kwartał 2020 r. – 24.276,17 zł,
- na III kwartał 2020 r. – 23.710,14 zł,
- na IV kwartał 2020 r. – 42.946,75 zł.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że z zapisów umów pożyczek zawartych z Ruchem Chorzów S.A, odsetki od udzielonych pożyczek są odsetkami należnymi w dniu spłaty pożyczki. A zatem zgodnie z Aneksami Nr 3 będą odsetkami należnymi w dniu 30 czerwca 2021 r. i w tym okresie dokonany zostanie ich przypis. Dokonane wyliczenie hipotetycznych odsetek zdaniem pracowników Urzędu, nie jest zgodne z zapisem umów wskazującym sposób ich naliczania. Zgodnie z umowami, odsetki za okres od przekazania kwoty pożyczki do dnia spłaty kwoty pożyczki winny być naliczone w wysokości odpowiadającej zmiennej stopie procentowej ustalonej w oparciu o stawkę WIBOR dla jednomiesięcznych depozytów międzybankowych z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień spłaty odsetek, powiększonej o stałą marżę. W świetle powyższego, odsetki nie są należne na koniec każdego kwartału.

Skutkiem nieujęcia w ewidencji księgowej organu na koncie 250 i 909 odsetek od udzielonych pożyczek, w bilansie z wykonania budżetu za 2019 r. po stronie aktywów w poz. Należności finansowe oraz po stronie pasywów w poz. Rozliczenia międzyokresowe nie wykazano kwoty 37.607,58 zł.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji syntetycznej i analitycznej budżetu Miasta, w tym dotyczące zaciągniętych i udzielonych pożyczek i ich spłaty, należało do Zastępcy Dyrektora Wydziału Budżetu i Analiz.

Bilans z wykonania budżetu Miasta Chorzów za 2019 r. podpisali: p. Andrzej Kotala – Prezydent Miasta Chorzów oraz p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta Chorzów.

Nieprawidłowość w zakresie zaniechania nieujmowania odsetek od udzielonych pożyczek została stwierdzona w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Miasta Chorzów, co znalazło swoje odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/46/4/16/17 z dnia 2 maja 2017 r.

Wniosek nr 18

Ująć w księgach rachunkowych budżetu na koncie 250 „Należności finansowe” w korespondencji z kontem 909 „Rozliczenia międzyokresowe” należności z tytułu odsetek od udzielanych przez Miasto Chorzów pożyczek, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.), § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz zasad funkcjonowania tych kont opisanych w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia oraz załączniku nr 1 do zarządzenia Nr SK.3.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu polityki rachunkowości dla Urzędu Miasta Chorzów.

- *W kwartalnych sprawozdaniach Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego sporządzonych za okres od początku roku do 31 marca 2020 r., za okres od początku roku do 30 czerwca 2020 r. oraz za okres od początku roku do 30 września 2020 r., wykazano dane w zakresie przychodów w pozycji D13a „niewykorzystane środki pieniężne,*

o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych” zarówno po stronie planu jak i wykonania niezgodnie z zasadami sporządzenia tego sprawozdania określonymi w § 12 pkt 4 oraz § 12 pkt. 5 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1393).

W powyższych sprawozdaniach, po stronie planu i wykonania w pozycji D13a wykazano kwotę 3.393.742,28 zł, w której błędnie zawarto kwotę 183.217,27 zł, stanowiącą niewykorzystane środki wynikające z rozliczenia dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków przeznaczonych na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii, zamiast kwoty niewykorzystanych środków z powyższego tytułu w wysokości 98.088,90 zł.

Zgodnie z danymi wynikającymi ze sporządzonego przez pracowników Urzędu na podstawie ksiąg rachunkowych budżetu, różnica pomiędzy dochodami w zakresie koncesji alkoholowych, a wydatkami na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz narkomanii za 2019 r. wynosiła 98.088,90 zł.

Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, należy zaplanować w przychodach roku następnego w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach”.

Zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz.869 z późn.zm.), deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Natomiast w myśl § 12 pkt 5 lit. c ww. Instrukcji stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia, jako nadwyżkę z lat ubiegłych - wykazuje się w wysokości niewykorzystanych środków pieniężnych pochodzących z nadwyżek budżetów lat ubiegłych, w tym również kwotę uruchomioną na pokrycie deficytu, pomniejszonych o środki określone w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z § 12 pkt 4 ww. Instrukcji, dane dotyczące przychodów jednostki samorządu terytorialnego po stronie planu powinny być zgodne z planem budżetu uchwalonym przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego na koniec okresu sprawozdawczego.

W konsekwencji, zawyżono w powyższych sprawozdaniach kwotę niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych o 85.128,37 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami, różnica wynikała z błędnego wyliczenia wyniku finansowego w zakresie rozliczenia dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów

alkoholowych oraz wydatków przeznaczonych na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii. Kwota planu w poz. 13a ww. sprawozdania została skorygowana do prawidłowej wysokości wyniku za rok 2019, tj. do wysokości 98.088,90 zł uchwałą Rady Miasta Chorzów podjętą na sesji w dniu 17.12.2020 roku. Natomiast w kolumnie wykonanie zostanie wykazana w prawidłowej wysokości w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do 31.12.2020 r.

Uchwałą Nr XXX/499/20 Rady Miasta Chorzów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/274/19 Rady Miasta Chorzów z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie uchwały budżetowej Miasta Chorzów na rok 2020, wyszczególniono w przychodach w § 905 kwotę 98.088,90 zł.

Osobą odpowiedzialną za sporządzenie sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planu była Zastępca Skarbnika Miasta Chorzów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta Chorzów. Natomiast osobą odpowiedzialną za sporządzenie sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego w zakresie wykonania był Zastępca Dyrektora Wydziału Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawował Dyrektor tego Wydziału.

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego sporządzone za okres od początku roku do dnia 31 marca 2020 r. oraz do dnia 30 czerwca 2020 r. podpisali: p. Wiesław Ciężkowski - Zastępca Prezydenta Miasta Chorzów i p. Małgorzata Kern - Skarbnik Miasta. Natomiast ww. sprawozdanie sporządzone za okres od początku roku do dnia 30 września 2020 r. zostało podpisane przez p. Andrzej Kotala – Prezydent Miasta i p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta.

Wniosek nr 19

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego stosownie do § 12 pkt 4, 5 lit. c instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564) mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

W zakresie wydatków z tytułu dotacji dla podmiotów sektora finansów publicznych:

- *W 2020 r. przyjęto jako prawidłowe sprawozdania złożone przez Muzeum w Chorzowie z wykonania zadania pn.: „Wirtualne Muzeum”, pomimo iż wydatki na to zadanie zostały poniesione po terminie na jaki dotacja celowa została przyznana. Zgodnie z postanowieniami § 2, § 3 i § 4 umowy dotacji nr CRU 2536 z dnia 30 września 2020 r. muzeum było zobowiązane do realizacji zadania od dnia zawarcia umowy do dnia 15 grudnia 2020 r., do wydatkowania kwoty dotacji wyłącznie na realizację zadania w terminie*

do 15 grudnia 2020 r., a rozliczeniu podlegały koszty i wydatki poniesione od dnia zawarcia niniejszej umowy do dnia 15 grudnia 2020 r.

Stosownie do art. 251 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona albo, w przypadku gdy odrębne przepisy stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.

Zgodnie z przedłożonym rozliczeniem dotacji celowej złożonym przez Muzeum w Chorzowie, dokumentem potwierdzającym rozliczenie dotacji była faktura nr 5/12/2020 wystawiona w dniu 16 grudnia 2020 r. na kwotę 24.600,00 zł, zapłata za fakturę nastąpiła w dniu 18 grudnia 2020 r.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 25 stycznia 2021 r., w związku z brakiem wykorzystania dotacji w umownym terminie przez instytucję kultury, Muzeum w Chorzowie zwróciło na rachunek bankowy Miasta kwotę dotacji celowej wraz z odsetkami w wysokości 25.496,00 zł.

Zadania w zakresie rozliczenia przedmiotowej dotacji wykonywał Inspektor w Wydziale Kultury, Sportu i Turystyki. Nadzór w tym zakresie sprawował Dyrektor tego Wydziału.

Wniosek nr 20

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki w zakresie dokonywania weryfikacji rozliczeń dotacji celowych w szczególności prawidłowości dotrzymania terminów wykorzystania dotacji, stosownie do postanowień zawieranych umów oraz art. 251 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- W 2019 r. wprowadzono Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miasta Chorzów, w którym w § 11 pkt 4.4 określono, że nagroda może być przyznana funkcjonariuszom Straży Miejskiej za pobór opłaty targowej poza targowiskiem. Zgodnie z art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282), pracownikowi samorządowemu może być przyznana nagroda za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej. Regulamin wprowadzono zarządzeniem Nr OR195.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 14 sierpnia 2019 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Andrzeja Kotali – Prezydenta Miasta Chorzowa, Urząd Miejski w Chorzowie zgodnie z uchwałą Nr XIV/250/15 Rady Miasta Chorzowa z dnia 29 października 2015 r. jest inkasentem opłaty targowej poza wyznaczonymi targowiskami na terenie Miasta Chorzowa, natomiast funkcjonariusze Straży Miejskiej wykonują dodatkowe obowiązki służbowe (poza wskazanymi ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych) polegające na poborze opłaty targowej na podstawie art. 31 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w ramach zadań należących do pracowników Urzędu Miasta.

Natomiast stosownie do art. 36 ust. 5 powyższej ustawy, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.

Wniosek nr 21

Podjąć działania w celu dostosowania zapisów Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miasta Chorzów, wprowadzonego zarządzeniem Nr OR195.2019 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 14 sierpnia 2019 r., dotyczących możliwości przyznawania funkcjonariuszom Straży Miejskiej nagród za pobór opłaty targowej poza targowiskiem do wymogów art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej